

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS – TUESDAY, SAUSIO – JANUARY 25, 2011 • Vol. CII Nr. 16

Kaina 75 c.

Lietuvos pilietinė galia lėtai, bet auga

Delfi.lt nuotr.

Vilnius, sausio 24 d. (BNS) – Lietuvos pilietinė galia išlieka menka, tačiau po truputį auga, rodo tyrimas, kuriame vertintas aktyvumas tokiose srityse kaip aukojimas labda-

rai, dalyvavimas aplinkos tvarkymo talkose ar domėjimasis politinėmis naujienomis. 2010 m. Lietuvos visuomenės pilietinės galios rodiklis – 35,5 iš 100 galimų. Palyginus su trejų ankstesnių metų duomenimis, nuo 2007 m. bendra Lietuvos pilietinė galia nežymiai stiprėjo – išaugo 1,6 balo, parodė Pilietinės visuomenės instituto užsakymu visuomenės nuomonės ir tyrimų centro „Vilmorus“ atliktas tyrimas.

Labiausiai stiprėjo pilietinio aktyvumo rodiklis – per ketverius metus gyventojų aktyvumas išaugo nuo 27,4 iki 37,8 balų iš 100 galimų. Daugiausia Lietuvos gyventojų dalyvauja trijose pilietinėse veiklose – aukoja labdarai (56 proc.), eina į aplinkos tvarkymo talkas (50 proc.), dalyvauja vietos bendruomenės veikloje (34 proc.). Tačiau jose dalyvauja kiek mažesnė jaunimo dalis – atitinkamai 48, 45 ir 26 proc.

Institutas atkreipia dėmesį, kad šiek tiek daugiau pilietinės galios nei

vidutiniškai turi jaunimas nuo 15 iki 29 metų. Jaunimo pilietinės galios rodiklis 2010 m. buvo 38,9 balo. Jaunimas taip pat optimistiškiau vertina piliečių galią paveikti visuomenei svarbius sprendimus – jaunimo pilietinės galios suvokimo rodiklis yra 56,5 balo, atitinkamas visos visuomenės rodiklis – 47 balai iš 100 galimų. Be to, jaunuoliai dažniau nurodė, kad imtųsi spręsti vietinės reikšmės problemas, pavyzdžiui, kenksmingų atliekų perdirbimo gamyklos problemą. Kita vertus, jaunimas mažiau nei visa visuomenė domisi politinėmis naujienomis. Jas kasdien svarbu sužinoti penkiems iš 10 jaunų žmonių, tuo metu visoje visuomenėje jomis kasdien domisi 7 iš 10 žmonių.

Jaunuoliai ir dalyvavimą rinkimuose dažniau laiko neprasminga veikla – jie dažniau nurodo neketinantys dalyvauti rinkimuose. Jaunimas taip pat rečiau teisingai atsakė į klausimus apie Lietuvos politinę sistemą. **Nukelta į 6 psl.**

PERIODICALS

Tariamasi dėl vystomojo bendradarbiavimo ateities uždavinių

Vilnius, sausio 24 d. (BNS) – Vilniuje sausio 24 d. vyko Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos užsienio reikalų viceministrų pasitarimas vystomojo bendradarbiavimo klausimais. Trijų Baltijos valstybių ir Suomijos pareigūnai svarsto Europos Sąjungos (ES) vystomojo bendradarbiavimo ateities ir naujų pagalbos besivystančioms šalims finansinių priemonių po 2013 m. klausimus.

Formalius pasiūlymus dėl naujų

ES vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonių 2014–2020 metais Europos Komisija (EK) pateiks per pirmą šių metų pusmetį. Lietuvos užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius susitikime pabrėžė, kad ES ir ateityje stengsis plėsti pastovumo ir taikos erdvę kaimynystėje, todėl svarbu skirti ženklų finansavimą Europos kaimynystėje esančioms šalims.

Parama demokratijai ir žmogaus

teisėms ir po 2013 m. išliks tarp svarbiausių ES vystomojo bendradarbiavimo sričių. Tuo tarpu bendradarbiavimas su sparčiai augančių ekonomikų šalimis ir strateginėmis ES partnerėmis ateityje turėtų vykti ne pagal paramos vystymuisi, o pagal naujos partnerystės programas.

Kalbėdamas apie Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programos įgyvendinimą, viceministras pakvietė Estiją,

Latviją ir Suomiją glaudžiau bendradarbiauti paramą gaunančiose šalyse.

Lietuva jau sukaupė vystomojo bendradarbiavimo su Švedijos tarptautinio bendradarbiavimo agentūra „SIDA“ patirties Baltarusijoje. 2011 metais EK atliks Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo ir finansinių veiksmų vertinimą dėl atitikties EK administruojamų lėšų skyrimo reikalavimams.

ES siekia aukščiausiu lygiu ginti religijos laisvę

Delfi.lt nuotr.

Vilnius, sausio 24 d. (BNS) – Sausio 21 d. Strasbūre 47 Europos Tarybos (ET) valstybės narės vienas balsais priėmė pareiškimą dėl išpuolių prieš krikščionių bendruomenes ir būtinybę ginti visų tikinčiųjų religinę laisvę.

Kaip parodė paskutiniai tragiški įvykiai, bet kurios religinės konfesijos žmonės vis dažniau tampa diskriminacijos ir agresijos aukomis arba net sumoka savo gyvybę už tikėjimo išpažinimą, – rašoma ET pareiškimе.

ET valstybės narės griežtai pasmerkė smurto veiksmus, kaip ir bet kokią kitą religinės neapykantos ir prievartos skatinimo formą. Pareiškimе taip pat pažymima, kad negali

gyvuoti demokratinė visuomenė, jei ji negerbia minties, sąžinės ir religijos laisvės, nes šių laisvių turėjimas yra būtina sąlyga, norint gyventi kartu.

Strasbūre Europos Parlamentas (EP) priėmė labai svarbią rezoliuciją dėl krikščionių padėties atsižvelgiant į religijos laisvę. Priimtas dokumentas bus išsiųstas tiek Europos Sąjungos (ES) institucijoms ir valstybių narių parlamentams bei vyriausybėms, tiek šalims, kuriose krikščionys patiria smurtą ar yra diskriminuojami.

Rezoliucijoje primenama, kad ES nuolat reiškė savo įsipareigojimą saugoti minties, sąžinės ir religijos laisves ir pabrėžė, kad vyriausybės turi pareigą užtikrinti šias laisves visame pasaulyje. Rezoliucijoje pirmą kartą į krikščionių persekiojimo problemą pažvelgiama globaliai ir įvertinami teigiamai tie, kurie renka statistinius duomenis apie krikščionių persekiojimą. Pirmą kartą buvo pasiremta tarptautinės katalikiškos labdaros organizacijos „Pagalba kenčiančiam Bažnyčiai“ metinės ataskaitos duomenimis kaip patikimais.

Rezoliucijoje tvirtinama, kad išpuolių prieš krikščionių bendruome-

nes skaičius 2010 m. išaugo visame pasaulyje. Taip pat išaugo teismo procesų bei mirties bausmių už piktžodžiavimą, dėl kurių dažnai nukenčia moterys, skaičius. O statistiniai duomenys apie religijos laisvę pastaraisiais metais rodo, kad dauguma religinio smurto aktų vykdomi būtent prieš krikščionis. Toliau paminimi konkretūs išpuolių prieš krikščionis atvejai Nigerijoje, Pakistane, Filipinuose, Kipre, Irake, Vietname, Egipto Aleksandrijos mieste. Taip pat pažymima, kad Europa, kaip ir kitos pasaulio šalys, nėra išimtis ir joje pasitaiko religijos laisvės pažeidimo atvejų bei išpuolių prieš religinių mažumų atstovus dėl jų tikėjimo, pasitaiko diskriminacijos dėl religinių priežasčių atvejų.

EP pasmerkia išpuolius prieš krikščionių bendruomenes, reiškia gilų susirūpinimą dėl nepakantumo krikščionims bei siūlo ekonominę pagalbą ir bendradarbiavimą mainais į žmogaus teisių įgyvendinimą. Tai reiškia, kad ekonominio bendradarbiavimo sutartys gali būti pasirašytos su sąlyga, kad šalys užtikrins religinę laisvę.

Šiame numeryje:

- Sveikata. Naujametiniai pasižadėjimai (p. 2)
- Kam parduosime Lietuvos žemę? (p. 3, 11)
- R. Kriauciūno skiltis (p. 3)
- Mėnesio stažuotę pradėjo penki studentai iš Lietuvos (p. 4)
- Kalėdų eglutė LA lit. mokykloje (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Šventadienis (p. 8)
- Jubiliejus kaip gyvenimo ataskaita (p. 8)
- „Ambersail“ (68) (p. 9)
- Rėmėjos, kurios savo rankų darbu apmokyti vaikučius (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.54 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Šios savaitės pradžioje žiniasklaidai išplatintame Pilielinės visuomenės instituto pranešime skelbiama, kad 2010 m. atlikto Lietuvos visuomenės pilietinės galios tyrimo duomenys rodo, jog jaunimas (jau nepriklausomybės metais brende 15–29 m. žmonės) turi daugiau pilietinės galios nei vidutiniškai jos turi visa Lietuvos visuomenė: jo pilietinės galios rodiklis 2010 m. buvo 38,9, o visuomenės – 35,5 vieneto iš 100 galimų. Tyrimo metu rasta, jog jauni žmonės gana aktyviai dalyvauja trijose pilietinėse veiklose: aukojant labdarai (48 proc.), eina į aplinkos tvarkymo darbus (45 proc.) ir dalyvauja vietos bendruomenės veikloje (26 proc.). Deja, jie mažiau nei visa visuomenė domisi politinėmis naujienomis – jas svarbu sužinoti tik 5 iš 10 jaunuolių. Jauni žmonės nepasirodė ir pernelyg politiškai išprusę, pvz., tik 4 iš 10 nurodė, kuri Lietuvos politinė partija laimėjo paskutinius Seimo rinkimus. Tad duomenys svarbūs, vis dėlto nelabai džiuginantys.

Vyr. red. Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdien, paskelbta) \$250.00
JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Gyd. ONA RADZEVIČIENĖ

Naujametiniai pasižadėjimai Kaip pagerinti sveikatą ateinančiais metais

Naujaisiais metais visi norime išsipareigoti, kuriame planus, kaip turime gyventi, ką valgyti, kiek laiko turime skirti sportui, kaip galime geriau pagerinti sveikatą. Kartais mūsų planai yra gana dideli ir sunkiai įgyvendinami, ir ryžto mums užtenka tik iki Valentino dienos... Todėl siūlome neplanuoti to, ko nebus įmanoma įgyvendinti, tačiau planuoti ir išsipareigoti yra būtina. Siūlome keletą lengvų išsipareigojimų, kuriuos kiekvienas galėsime vykdyti visus metus, o sveikatai tai bus ženkliai nauda.

Kiekvieną dieną pradėkite atlikdami pasitempimus

Rytiniai pasitempimai pažadina jūsų kūną, padeda atsipalaiduoti. Jų metu pagerėja kraujo apytaka raumenyse, tuo pačiu raumenys gauna

ringi ir turi daugiau skaidulų. Jie mažina cukraus ir cholesterolio kieki kraujuje. Priešpiečiams suvalgykite šviežių daržovių ir vaisių salotų, bet ne sumuštinis. Gal tai nepavyks padaryti kiekvieną dieną, bet stenkitės taip valgyti kelis kartus į savaitę.

Išmokite giliai kvėpuoti

Patariame bent du kartus dienoje giliai pakvėpuoti. Tai sumažins stresą, ir jūs pasijusite žymiai geriau. Teisingai kvėpuoti siūlome taip: uždėkite rankas ant pilvo, maždaug apie du pirštus virš bambos. Sėdėkite tiesiai ir lėtai įkvėpkite, skaičiuodami iki keturių. Įkvėpiant rankos juda nuo kūno, o lėtai iškvėpiant juda link kūno. Iškvėpkite taip pat skaičiuodami iki keturių. Taip kvėpuokite penkis kartus.

Teisingai ir rūpestingai valykite dantis.

Elenos Apanavičienės nuotr.

daugiau deguonies. Atliekant pasitempimus, mažėja rytinis raumenų sustingimas.

Kavos pertraukos metu pasivaikščiokite

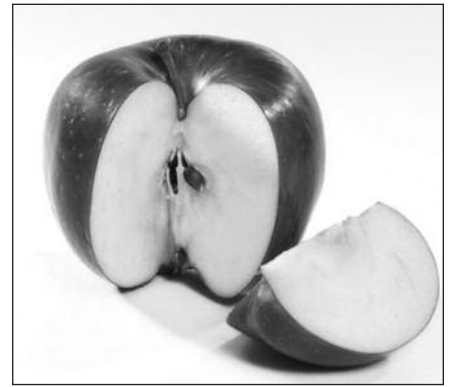
Rytinės kavos pertraukos metu patariame vaikščioti laiptais aukštyn ir žemyn, vaikščiokite pastato viduje ar gatvėje. 10 minučių fizinio aktyvumo pagerina kraujo apytaką smegenyse, jausitės pailsėję bei darbingi.

Kasdien perskaitykite bent vieną juokingą istoriją

Kai esate stresinėje būklėje, visos problemos atrodo neišsprendžiamos. Humoras padeda jums pamatyti įvykius kitoje šviesoje, ir problemų išsprendimas žymiai palengvėja. Studijos įrodė, kad juokas gali sumažinti streso hormonų kiekį ir net sumažinti skausmą.

Suvalgykite skiltelę obuolio, bet ne traškučius

Skiltelė obuolio yra sveikiau nei bulvių traškučiai – teigia maisto specialistai. Obuoliai yra mažiau kalo-

Skiltelė obuolio yra sveikiau nei bulvių traškučiai.

saldinta arbatžolių arbata. Pradžioje pakeiskite vieną gėrimą dienoje, po to pabandykite pakeisti kelis.

Paskambinkite draugams

Keletą kartų į savaitę paskambinkite draugams pakalbėti apie savo ir jų gyvenimus. Tai nebūtinai turi būti ilgas pokalbis, bet neturi būti ir beprasmis. Galite aptarti sveikatos problemas, laisvalaikio planus, pakalbėti abi puses dominančiais klausimais. Tyrimai įrodė, kad žmonės, turintys stiprius bendravimo ryšius, patiria mažiau streso, turi daugiau sveikų įgūdžių, yra geresnės sveikatos, ilgiau gyvena.

Pasirūpinkite dantų ir dantų sveikata

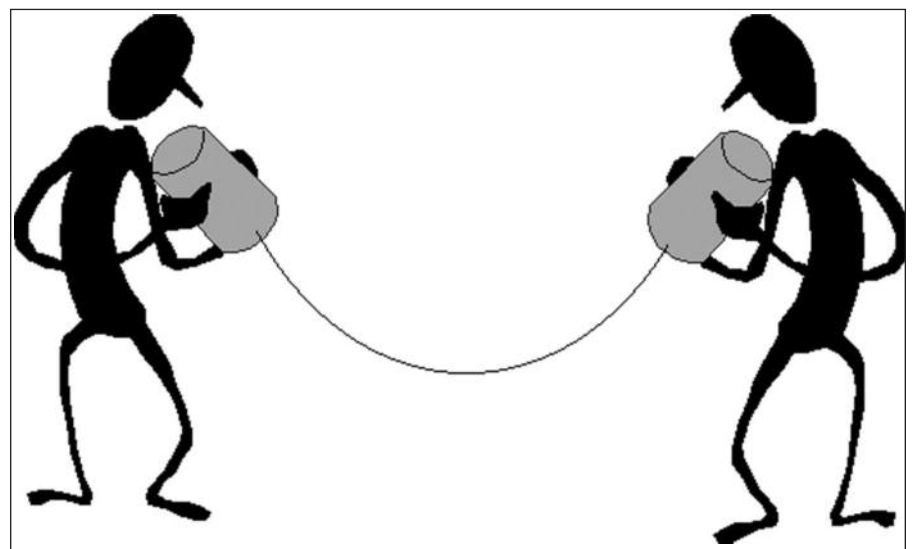
Teisingai ir rūpestingai valykite dantis. Ypač atkreipkite dėmesį į kasdieninį tarpdančių valymą siūlu (flossing). Tai ne tik apsaugos jus nuo dantų ligų, bet ir apsaugos jūsų širdį. Paskutinių metų atliktų tyrimų išvados teigia, kad bakterijos, esančios uždegimo pažeistose dantenose, gali patekti į kraujo apytaką ir sukelti arterijų pažeidimus (uždegimus). O, kaip žinoma, ant pažeistų kraujagyslių greičiau nusėda riebalinės plokštelės ir to pasėkoje užkemšamos kraujagyslės, sutrikdoma kraujotaka, išsivysto insultas ar infarktas.

Ribokite elektroninių prietaisų naudojimą

Valandą prieš miegą nustokite naudotis internetu, išjunkite elektroninius prietaisus. Aktyvi protinė veikla gali apsunkinti užmigimą, taip pat pabloginti miego kokybę. Prieš miegą patartina šilta, atpalaiduojanti vonia, meditacija, lengvo turinio pasiskaitymai.

Įgyvendinkite šiuos patarimus ir būkite sveiki.

Paruošta remiantis žurnalu „American Profile“

Keletą kartų į savaitę paskambinkite draugams.

KAM PARDUOSIME LIETUVOS ŽEMĘ?

Naujienu agentūroje ELTA surengtoje diskusijoje kalbėta apie draudimo pratęsimą užsieniečiams įsigyti žemės ūkio ir miškų paskirties žemę Lietuvoje iki 2014 m.

Dėl draudimo pratęsimą užsieniečiams įsigyti žemės ūkio ir miškų paskirties žemę Lietuvoje iki 2014 m. Vyriausybėje bendro nutarimo pasiekti vis dar nepavyksta. Liberalieji valstybės sluoksniai užsimena apie žmogaus teisių suvaržymus bei iš žemdirbių atimamą laisvo pasirinkimo galimybę, tuo tarpu priešingos nuomonės laikosi tie, kurie teigia, jog, leidus užsieniečiams laisvai pirkti ir naudotis žeme, Lietuvoje kiltų pavojus tautinėms vertybėms, o šalies ūkininkai susidurtų su nelygiu varžumusi užsienio žemdirbių atžvilgiu.

Dar praėjusių metų spalio 20 d. Seimo Kaimo reikalų komitetas pritarė Žemės ūkio ministerijos parengtai laikysenai iki 2014 m. gegužės 1 d. pratęsti draudimą užsieniečiams įsigyti Lietuvoje žemės ūkio ir miškų paskirties žemės. Šių metų gegužės 1 d. baigiasi išsiderėtas septynerių metų trukmės pereinamasis laikotarpis. Pagal Europos Sąjungos stojimo sutartį, Lietuva turi teisę draudimą pratęsti dar trejiems metams.

Naujienu agentūroje ELTA surengtoje diskusijoje kalbėta dėl draudimo pratęsimą užsieniečiams įsigyti žemės ūkio ir miškų paskirties žemę Lietuvoje.

ELTA nuotr.

Sausio 20 d. naujienu agentūroje ELTA surengtoje diskusijoje „Kam parduosime Lietuvos žemę?“ apsilankęs Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininkas Edmundas Pupinis teigė, jog viešojoje erdvėje netylančios diskusijos, kuriose neretai atsispindi abejonės pačios ES stojimo sutartyje numatytos sąlygos tikslingumu, jau yra šiek tiek pavėluotos, todėl labiausiai derėtų susitelkti ties tuo, dėl kokių priežasčių tie treji metai mums yra tokie svarbūs.

„Mūsų ūkininkai, atsiėmę žemę, visą dėmesį skyrė gamybos priemonių sutvarkymui ir atnaujinimui. Iki šiol jie negalėjo sutelkti reikiamos dalies savo lėšų į žemės įsigijimą ir ūkių plėtrą. Kaip komitetas mes atstovaujame žemdirbiams ir matome, kad žemės gamyba yra pastoviausia sritis, ir ji valstybei yra labai reikalinga, todėl valstybei reikia išlaikyti ją savo rankose, o be žemės to neįmanoma padaryti. Negalima juokauti su žeme, nes be žemės nėra ir valstybės“, – tikino Pupinis.

Parlamentaro teigimu, įstatymas ir šiuo metu yra numatęs didžiausias žemės įsigijimo normas tiek ben-

drovėms, tiek fiziniams asmenims, taigi egzistuoja atitinkamas priežiūros mechanizmas, neleidžiantis besąlygiškai naudotis nuosavybe.

„Europos Sąjungos pats sumanymas buvo ekonominiais svirtais padėti atsilikusiems kraštams, teikti jiems paramą jų ūkių sutvarkymui. Tokių išteklių, kurie mus pasiekia iš ES fondų, mes negalėjome turėti. Su jais dabar galima atnaujinti ūkius bei suteikti kitokią paramą ūkininkaujantiems. Mes pralaimėjome sudarindami ir derėdamiesi dėl kai kurių sutarčių, tačiau čia jau nebelieka ko kaltinti, o reikėtų civilizuoti pripažinti ir atsakingai žiūrėti“, – sakė Pupinis.

Signataras Rolandas Paulauskas pažymėjo, jog esminės problemos glūdi pačioje ES, todėl tik dar plačiau atvėrus jai vartus gali pradėti vykti tokie procesai, kurie atneštų nebeatitaisomą žalą pačiai valstybei. „Tik visiškai aklas turbūt nemato, kas darosi su pačia ES, su euru ir visos zonos finansine sistema. Juk nėra absoliučios tikimybės, kad euras po trejų metų dar egzistuos. Pasaulyje šiuo metu vaikšto labai daug tuščių pinigų, su kuriais laksto spekuliantai, dabar bandantys įsigyti nuosavybę. Šiuo metu realūs aktyvai yra perkami už tuščius pinigus. Viso pasaulio

analitikai teigia, kad dabar tereikia pirkti realią vertybę, tai yra žemę bei nekilnojamąjį turtą. Žemė yra pinigų darymo mašina. Todėl skirtumas, kas ją valdys, yra didžiulis“, – aiškino Paulauskas.

Visiškai priešingos nuomonės laikėsi Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos prezidentas Kęstutis Mozeris, kuris pabrėžė, jog žemę Lietuvoje galėtų įsigyti ne visų užsienio šalių, o tik ES priklausančių valstybių piliečiai, ir jau vien dėl šios priežasties nederėtų žemės įsigijimo liberalizavimo klausimo vertinti taip skeptiškai. „Dabar dešimtims tūkstančių žmonių Lietuvoje yra uždedamas jų nuosavybės apribojimas ir pažeidžiamos jų teisės. Ministras – ELTA) patvirtino, kad ir dabar žemę Lietuvoje yra pardavinėjama neteisėtai, tai kodėl mes norime uždrausti žemę pardavinėti sąžiningiems belgams ir olandams. Natūralu, kad žemės kaina, panaikinus draudimą, paaugs, nes atsiras daugiau rinkos dalyvių. Bet kodėl aš turiu dabar parduoti savo žemę už mažą kainą vietos spekuliantui? Tos žemės juk niekas neišsiveš, išlieka ir valstybės apribojimais, **Nukelta į 11 psl.**

Prezidento A. Stulginskio minėjimas – jau čia!

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“ visuomenę maloniai kviečia į Aleksandro Stulginskio minėjimą, kuris įvyks sekmadienį, vasario 6 d., 12:30 val. p.p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Programoje – Stasė Petersonienė, garbės viešnia, prezidento dukra dr. Aldona Juozevičienė. Meninę programą atliks Dariaus Polikaičio vadovaujamas Vyrų oktetas.

Šia proga skaitytojams verta prisiminti, o kitiems susipažinti su buvusiu Lietuvos Respublikos prezidentu Aleksandru Stulginskiu. Jis gimė 1895 m. vasario 26 d. Kutalių kaime, Kaltinėnų valsčiuje, Tauragės apskrityje, gausioje smulkiųjų kaimo nuomininkų šeimoje. Tai antrasis Lietuvos Respublikos prezidentas, agronomas ir visuomenininkas. „Lietuvių enciklopedijoje“ duodamoje biografijoje pažymėta, kad jo tėvai, anksčiau dvarų kumečiai, vyresniųjų į JAV išvykusiųjų vaikų padedami, nuomavo nedidelį ūkį. Vyresniųjų brolių remiamas būsimasis prezidentas mokėsi Liepojos gimnazijoje ir Žemaičių dvasinėje seminarijoje Kaune. Baigęs seminariją vadovybės prašė, kad atidėtų šventimus į kunigus ir leistų toliau studijuoti ir apsispręsti. Gavęs sutikimą, išvyko į Insbruko universitetą Austrijoje toliau studijuoti teologiją ir filosofiją. Po metų, apsisprendęs likti pasauliečiu, įstojo į Halės agronomijos institutą ir jį baigė 1913 m. Išsirūpinęs darbą Lietuvoje, buvo paskirtas rajoniniu agronomu Alytuje. Tuo pačiu dalyvavo kultūrinėje, politinėje bei spaudos veikloje.

1917 m. buvo išrinktas į Tautos Tarybą. Sykiu su kitais Tarybos nariais pasirašė 1918 m. vasario 16 d. aktą. Aktyviai dalyvavo visuose Tarybos darbuose, kietai laikydamsi demokratinės Lietuvos Respublikos siekiu, balsuodamas prieš monarchijos skelbimą. 1920 m. išrinktas į Steigiamąjį seimą, išrinktas jo pirmininku. Pagal tuo metu veikiančią konstituciją, pirmininkas taip pat 1920 m. birželio 19 d. tapo valstybės prezidentu, o antrasis Seimas 1923 m. birželio 19 d. perrinko. Prezidentu išbuvo iki 1926 m. birželio 7 d., kai pareigas perdavė dr. K. Griniui.

Stulginskiui esant prezidentu buvo išleisti visi pagrindiniai Lietuvos įstatymai, suorganizuoti mūsų tautinės kultūros židiniai bei padėti ūkinio gyvenimo pagrindai. Per tą laiką Lietuva buvo pripažinta ir užmezgė diplomatinius santykius su didžiosiomis Vakarų valstybėmis. Vidaus gyvenime buvo žengta stabilizacijos keliu. Buvo išleistas savas pinigas „litas“, įsteigtos aukštosios mokyklos, išleistas žemės reformos įstatymas. Stulginskis mažai važinėjo po kraštą ir dėl to savo bendraminčių kartais buvo kritikuojamas. Buvo studentų ateitininkų Vytauto klubo garbės narys. 1925–1930 m. buvo Skautų brolijos vyriausiasis šefas.

Tautos tragedijos dienomis nesitraukė niekur ir 1941 m. birželio 13–14 d. kartu su žmona Ona buvo išgabentas į Sibirą. Buvo nubaustas kalėti 25 metus, bet po Stalino mirties išleistas iš kalėjimo 1954 m. nuvykęs pas žmoną Komiją Respublikoje dirbo kolchozo agronomu, kol 1956 m. galėjo grįžti į Lietuvą. Vienintelis prezidento vaikas Aldona Stulginskaitė-Juozevičienė (gimusi 1921 m. balandžio 28 d. Kaune) 1944 m. baigė Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakultetą ir pasitraukė į Vakarus. Nuo 1949 m. gyvena JAV.

Žiniasklaidoje skaitėme apie atminimo lentos atidengimo iškilmės Kaune Stulginskio 125 metų gimtadienio proga pernai metais. „Tikro Lietuvos patrioto nepalaužė nei tremtis, nei persekiojimai, jo nesugniuždė nei okupacinė valdžia. A. Stulginskis iki paskutinės dienos išliko orus, gerbiantis žmogų ir mylintis tautą, – teigė prezidentė Dalia Grybauskaitė atminimo lentos atidengimo iškilmėse – Prezidentas Aleksandras Stulginskis – mums visiems tarnavimo tautai ir pilietiškumo pavyzdys. Lietuvos švietėjas, visuomenės veikėjas, iškilus politikas, aktyviai dalyvavęs Lietuvos atkūrimo byloje, dirbęs Lietuvos Taryboje, Seime, Vyriausybėje, vadovavęs šioms institucijoms, daug nuveikęs spaudos baruose, jis svariai prisidėjo prie Lietuvos bankininkystės sistemos sukūrimo, ūkininkų telkimo, be to, visada kovojo už jų teises“, – pabrėžė prezidentė.

Įdomūs prel. Mykolo Krupavičiaus prisiminimai, atspausdinti „Aiduose“ (1965 vasario mėn.). Pateiksiu tik vieną ištrauką: „Kelis kartus buvau aplankęs naują, įdomų, iš prezidentų išėjusį ūkininką. Nė karto neradau jo bepavėsuojančio ar ištaikingai fotelyje išsitiesusio, savo rūmeliuose nerūpestingai laiką leidžiančio, kaip buvo pratę seni dvarų savininkai elgtis. Stulginskis ne tik kaip agronomas, dar anksčiau, kaip žemdirbio sūnus, suprato žemės balsą, žinojo jos pavydumą ir reikalavimą ja rūpintis tik paties savininko, žinojo gyvenimo praktikos taisyklę – svetimomis rankomis žemės ūkis vedamas netunka... Stulginskis dirbo. Kiek kartų jį aplankydavau, tiek kartų jį rasdavau laukuose vienmarškinį, basą, paraitotomis kelnėmis ir rankovėmis prie tokių darbų, kuriuos darbymečiu dirba kiekvienas ūkininkas. Jis pats veždavo į Kretingą pieną, bulves, javus, daržoves ir pats rinkoje, ant vežimo sėdėdamas, laukė pirkėjų. Ne vienas piktinosi tokiu Stulginskiu ūkininku. Girdi, buvusiam prezidentui nedera toks suūkininkėjimas. Sąžiningas prezidentas pasidarė sąžiningu ūkininku.“

Stulginskis mirė 1969 m. rugsėjo 22 d. Kaune. Palaidotas Panemunės kapinėse greta savo žmonos. Internete užtiktaime straipsnyje Gintautas Čižiūnas cituoja prezidentui skirtus nekrologo žodžius: „Stulginskis buvo paprastas ir kuklus, ne kalbų, o darbo žmogus. Drauge patvarus ir atsparus, žemaitiškai kietas... Ateities kartoms jis liks pavyzdžiu tos tautinės atsparos, kuri yra laisvės viltis.“

Mėnesio stažuotę Čikagoje pradėjo penki studentai iš Lietuvos

RENATA NOVOGRECKAITĖ sas vykti stažuotis į JAV.

2011 metų sausio 12 – vasario 14 dienomis Čikagoje JAV Lituanistikos tyrimo ir studijų centre (LTSC) bei dienraštyje „Draugas“ stažuosis penki studentai iš Lietuvos Vytauto Didžiojo universiteto (VDU). Laimėję vardines Liūto ir Françoise Mockūnų įsteigtas stipendijas, du VDU migracijos politikos ir lietuvių diasporos istorijos magistrantūros bei du VDU istorijos doktorantūros studentai visą mėnesį rinks medžiagą savo baigiamiesiems darbams bei tolimesniems tyrinėjimams LTSC archyvuose, o viena VDU žurnalistikos magistrantė atliks praktiką laikraščio „Draugas“ redakcijoje.

Sumanymas steigti tokias stipendijas kilo žymaus išeivijos veikėjo Liūto Mockūno našlei Françoise Puzyna-Mockūnas. „Jauniems žmonėms yra būtina keliauti, pagyventi užsienyje, įgyti gyvenimo daugiakultūroje aplinkoje patirties. Tuomet grįžę į Lietuvą jie galės skleisti pažangias idėjas, keisti darbo kultūrą, kurti palankias verslo sąlygas“, – sakė F. Puzyna-Mockūnas vardinių stipendijų skyrimo nuostatų pasirašymo metu Vytauto Didžiojo universitete 2010 metų rugsėjo 29 d. Pasak VDU mecenatės, tokiu būdu ji siekia įamžinti savo vyro atminimą, padėti VDU plėsti ir stiprinti tarptautinius ryšius, o Amerikos lietuvių bendruomenei – aktyvinti veiklą Lietuvoje. Šis sumanymas – tai dalis VDU vykdomo „Pasaulio lietuvių akademijos“ projekto, kurio vienas tikslų – skatinti išeivijos ir Lietuvos mokslininkų bei studentų bendradarbiavimą.

Liūtas Mockūnas (1934–2007) – žymus lietuvių išeivijos žurnalistas, literatūros tyrinėtojas, kultūrologas, „Santaros-Šviesos“ federacijos narys, ilgametis „Akiračių“ redaktorius. Kiekvienais metais rugsėjo 30 d. – per Liūto Mockūno gimtadienį – VDU studentams bus skelbiamas konkur-

Norintieji 2011 metais stažuotis JAV, vardinių stipendijų skyrimo komisijai – Garbės komitetui – turėjo pateikti motyvuotą prašymą, kuriame būtų aprašoma tyrimo srities tema, pagrindžiamas archyvinės medžiagos JAV paieškos poreikis ir svarba. Prie prašymo buvo naudinga pridėti mokslo vadovo rekomendaciją bei katedros vadovo pritarimą. Stipendijų skyrimo Garbės komitetą sudaro: Françoise Marie Puzyna-Mockūnas, VDU rektorius prof. Zigmantas Lydeka, VDU viešųjų ryšių prorektorė prof. Auksė Balčytienė, Išeivijos instituto direktorius prof. Egidijus Aleksandravičius, Tarptautinių ryšių tarnybos direktorė Zina Baltrėnienė, VDU „Pasaulio lietuvių akademijos“ projekto koordinatore Vida Bagdonavičienė.

Garbės komiteto sprendimu, konkursą laimėjo tie studentai, kuriems ši stažuotė JAV turėtų didžiausios naudos jų ruošiamiems mokslo darbams bei tolimesniems tyrinėjimams. Šiuo metu stažuotę Čikagoje atlieka: Giedrė Milerytė (istorijos doktorantė, rengiamos disertacijos tema – „Lietuvos ir Lenkijos ateities vizijos emigracijoje 1945–1990“), Renata Novogreckaitė (žurnalistikos magistrantė, turinti žurnalistinio darbo, komunikacinės veiklos patirties; stažuotės metu atlieka praktiką „Drauge“), Marija Raškauskienė (migracijos politikos ir lietuvių diasporos istorijos antro kurso magistrantė; tyrimų kryptis – Lietuvos pilietybės atstatymo, dvigubos pilietybės problematika ir sklaida viešajame diskurse) ir Gediminas Žūsinas (migracijos politikos ir lietuvių diasporos istorijos antro kurso magistrantas; tyrimų kryptis – „Lietuviškų organizacijų veikla DP stovyklose 1945–1950“). Komisijos bendru nutarimu lietuvių grupės vadovu tapo Arūnas Antanaitis (istorijos doktorantas; rengiamos disertacijos tema – „Lietu-

Stazuotojų susitikimas su Françoise Puzyna-Mockūnas jos namuose Lietuvoje prieš išvykstant į JAV.

vių išeivijos vaidmuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 1985–1994“).

Visiems stažuotojams yra padengiamos kelionės išlaidos į JAV ir atgal, apmokama nakvynė bei maitinimosi išlaidos. „Šiuo metu gyvename Marriott Residence Inn viešbutyje Lombard miestelyje. Kiekvieną rytą gauname pusryčius, porą kartų per savaitę ir vakarienę, likusį maistą gaminamės patys kambariuose esan-

čiose virtuvėse. JAV Lietuvių Bendruomenė pasirūpino automobiliu, tad į archyvus ir „Draugo“ redakciją važiuojame su juo. Esame tikrai patenkinti mums sudarytomis stažuotės sąlygomis bei mumis besirūpinančiais žmonėmis, kurie stengiasi suorganizuoti reikiamus mūsų baigiamiesiems darbams susitikimus, kuo daugiau supažindinti su Čikaga bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimu“, – visos komandos vardu kalbėjo grupės vadovas A. Antanaitis.

Būdami JAV jau savaitę, studentai spėjo susipažinti su LTSC darbuotojais, aprodžiusiais visus sukauptus archyvus, aplankę „Draugo“ redakciją, Čikagos miesto centrą, turėjo galimybę sudalyvauti JAV Lietuvių Bendruomenės Sausio 13-osios minėjime Lemont. „Žinojome, jog Amerikoje sutiksime daug lietuvių, bet kad jų bus tiek daug, tikrai nesitikėjome. Mums labai pasisekė, jog galėjome pabūti bent šiame minėjime, pajusti lietuviybės dvasią giedant Lietuvos himną kartu su visais. Pamatyti Vasario 16-osios minėjimo, kaip bebūtų gaila, jau nebespėjome – vasario 14 dieną išskrendame į Lietuvą“, – mintimis dalijosi stažuotojai.

Naudodamiesi proga, studentai kreipiasi į „Draugo“ skaitytojus, galinčius suteikti informacijos tiek žodžiu, tiek įvairiais dokumentais jų rašomomis temomis ir prisidėti prie mokslinių tyrimų atlikimo. Galinčius suteikti bent kokios informacijos, prašome susisiekti su grupės vadovu elektroniniu paštu a.antanaitis@hmf.vdu.lt arba siunčiant laiškus adresu: Arūnui Antanaičiui, VDU Išeivijos studijų centras, Daukanto g. 25, LT44249, Kaunas, Lithuania.

Stazuotojai Čikagos centre. Iš kairės į dešinę – Renata, Gediminas, Arūnas, Giedrė ir Marija.

LOS ANGELES, CA

Kalėdų eglutė Los Angeles lituanistinėje mokykloje

VITALIJA VIRBUKIENĖ

Kalėdos – praeityje, kitos šventės ir konkursai – ateityje, bet apie įvykusią Kalėdų eglutės šventę Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje norisi su skaitytojais pasidalinti.

Kalėdų eglutės šventę pradėjo choras su daina „Kalėdos Lietuvoje“. Programėlę tęsė 3–6 klasių choristai ir solistai Paulė Darytė, Viktoras Petokas, atlikę dainą „Kalėdų naktį tylią“. Choras padainavo „Bernelis gimė Betliejū“ ir toliau su solistais Brigita Gedgaudaitė, Lelija Kazlauskaitė, Gintaru Baipšiu ir Luku Ragumi padainavo dainą „Šalčio laiškeliai“. Programą gražiai pajavairino 3–4 klasių mokiniai, bokfleitomis sugroję „Gul šiandieną“.

Šiais metais Kalėdų eglutės programai puikiai pasiruošę vyresniųjų klasių mokiniai, atskleidami savo gabumus. Chorui ir solistams Gintui Kazlauskui, Tomui Pečiuliui atliekant dainą „Mažasis būgnininkas“, būgną mušė Lukas Ragus. O devintokai Tomas Gulbinas (gitarą), Andrius Vaitkevičius (būgnai), Aras Kazlauskas (smuikas) grojo mums visiems gerai žinomą dainą „Skambalai“. Žiūrovai jų pasirodymą palydėjo gausiais plojimais.

Mūsų mažyliai pirmokėliai ir

antrokėliai kaip tikri kačiukai šoko ir dainavo su savo mokytojomis. Jiems devintokės Viltė Matulevičiūtė, Kristina Pečiulytė ir Paula van der Sluys sekė pasaką „Milžiniška Kalėdų kojinė“. O kiškučiai ir darželinukai šoko ir deklamavo eilėraštukus. Šventės svečiai, kurie grojo mandolinomis, mokyklos orkestrėlis, vadovaujamas mokytojos Kristinos Kazlauskienės, drauge su visais žiūrovais atliko „Tyliąją naktį“.

Šventės pabaigai 7–8 klasių mokiniai suvaidino „Gyvąjį paveikslą“, o choras ir solistė Gerda Matulaitė atliko dainą „Tele bim bam Kalėdos“. O tada pasirodė ilgai lauktas Kalėdų senis su pilnu maišu dovanų. Visi Kalėdų eglutės dalyviai sulaukė kalėdinių dovanų ir vaišių.

Šventės metu ekrane galėjome matyti visą programos eigą ir nuostabių kalėdinių vaizdus. Tuo pasirūpino Kristina ir Linas Kazlauskai.

Kalėdų šventę vedė mokytoja Gida Urbonienė. Mokyklos direktorė Marytė Newsom pasveikino visus mokinius, tėvelius ir svečius su šventėmis. Programos kūrėjams mokytojai Kristinai ir jos vyrui Linui Kazlauskui padėjo mokyklos tėvų komiteto pirmininkas A. Gedgaudas.

Autorė – Los Angeles Šv. Kazimiero mokyklos mokytoja

Kalėdų eglutės šventė Los Angeles telkinyje.

Laiškai, nuomonės,
komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

APIE SAUSIO 13-OSIOS MINĖJIMĄ PLC IR... KĖDES

Pasaulio lietuvių centre, Lemont, minėjome Sausio 13-ąją. Minėjimas vyko didžiojoje salėje, buvo sustatyti stalai, kėdės. Smagu! Žmonės pamazū būriuojasi prie kavutės, pyragėlių. Rankoje kava, pyragėlis, bet – kur atsisėsti? Gražiai sustatytos kėdės, bet visos jos užimtose. Laksto vyrai, ieškodami kėdžių savo damoms. Kur jų rasti? Pagaliau, po didžiausio šurmulio kėdės atsirado. Deja, liko ir

stovinčių. Stebiuosi, kodėl kėdės slepiamos nuo PLC lankytojų. Tai jau ne pirmas kartas. Atrodo, kad dabartinė PLC administracija nesugeba gerai atlikti savo pareigų nuomojant sales ir vykdant nuomininkų reikalavimus. Pats minėjimas buvo puikus, bet apie tai rašys kiti.

Baniūtė Kronienė,
Willowbrook, IL

KADA TAPOME NEPRIKLAUSOMI: 1990 AR 1991 METAIS?

Internete ir šiaip užsienio, įskaitant ir Amerikos, spaudoje Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo data nukeliama į 1991 metų rudenį. Tai ir vėl pastebėjau JAV senatoriaus Dick Durbin paskutinio apsilankymo Lietuvoje proga. Durbin spaudos atstovas Gleischman kažkodėl vis tvirtina, kad Lietuva savo laisvę atgavo tik 1991 m. rugsėjį.

Nors Lietuva pasiskelbė nepriklausoma 1990 m. kovo 11 d., paskutiniai Sovietų Sąjungos ar Rusijos kariuomenės daliniai Lietuvą paliko tik 1993 m. rugpjūčio 31 d. Bet ar ne panašiai vyko ir 1918 m., kai nepriklausomybė buvo paskelbta vasario

16 d., o krašte vis dar siautėjo Vokietijos kaizerio kariuomenė, ir lemiama taikos sutartis su Rusija buvo pasirašyta tik 1920 m. liepos 12 d.?

Jei Amerikos žiniasklaida nenori mums pripažinti nepriklausomybės nuo 1990 metų, argumentuodama, kad kol Lietuva dar buvo okupuota, jos nebuvo galima vadinti tikrai nepriklausoma, tai jiems galima atsakyti taip. Jūs švenčiate nepriklausomybės šventę 1776 m. liepos 4 d., nors jūsų žemėse dar viešpatavo anglai iki 1781 metų, kai spalio 19 d. jie pasidavė su visa savo kariuomene, pasirašydami taikos sutartį Paryžiuje tik 1783 m. rugsėjo 3 d.

Aleksas Vitkus

Vilnius, sausio 24 d. (Delfi.lt) – Estijos sostinėje Taline vykusiame ugnies skulptūrų festivalyje pirmą vietą laimėjo komanda iš Lietuvos. Pasaulio ugnies skulptūrų festivalio pusfinalyje dalyvavo 13 komandų, į finalą papuolė septynios. Vis dėlto lietuviai susirungė su komandomis iš Rusijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Norvegijos, Pietų Korėjos, Latvijos ir Estijos.

Delfi.lt nuotr.

Atidarytas socialinių paslaugų centras

Radviliškis, sausio 24 d. (Bernardinai.lt) – Radviliškyje atidarytas Radviliškio parapijos bendruomenės socialinių paslaugų centras. Iškilimėse dalyvavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, ministras pirmininkas Andrius Kubilius, Socialinės apsaugos ir darbo ministro patarėjas Tomas Čeponas, Seimo nariai Kazimieras Kuzmickas ir Algimantas Salamackas, taip pat Radviliškio rajono savivaldybės darbuotojai, statybos darbai rūpinę specialistai, parapijiečiai.

Tai pirmasis ir kol kas vienintelis pastatas Lietuvoje, kur po vienu stogu telpa socialinių paslaugų centras ir parapijos namai, liudijantys glaudų vietinės Bažnyčios ir savivaldybės bendradarbiavimą.

Parapijos klebonas monsinjoras Gintas Sakavičius pasakojo, jog šis sumanymas brendo kelis metus, kol atsirado galimybė jį įgyvendinti. Radviliškio rajono meras Antanas Čeponas pastatą vadino namais, kur bus laukiamas kiekvienas: nuo vaiko iki suaugusiojo. Centre bus teikiamos socialinės paslaugos, psichologų konsultacijos, krizių įveikimo pagalba.

Tikimasi, kad čia žmonės įgis gyvenimui reikalingų įgūdžių, galės pabėgti nuo smurto, alkoholizmo, agresijos šeimoje. Specialistai pasirūpins tokiose šeimose gyvenančių vaikų gyvenimo kokybe, jiems bus suteiktos visos įmanomos galimybės tobulėti dvasiškai. Vaikai centre galės paruošti pamokas, užsiims įvairia veikla.

A. Kubilius išreiškė tikėjimą, kad toks bendras Socialinių reikalų darbo ministerijos, savivaldybės ir parapijos

Tai pirmasis ir kol kas vienintelis pastatas Lietuvoje, kur po vienu stogu telpa socialinių paslaugų centras ir parapijos namai.

Bernardinai.lt nuotr.

darbas, turės tapti daugelio Lietuvos savivaldybių ir parapijų pavyzdžiu.

Šiaulių vyskupui E. Bartuliui iškilmingai pašventinus pastatą, svečiai ir radviliškietiečiai turėjo galimybę apžiūrėti pastatą. Pastate jaukiai įrengti motinos ir vaiko, laikino gyvenimo, jaunimo, darbo ir kiti kambariai, taip pat patalpos šeimos centrui, parapijos chorui, kitiems poreikiams ir gana didelė, erdvi salė. Socialinis centras ir parapijos namai pastatyti prie pat bažnyčios, kur Šiaulių vyskupas E. Bartulis aukojo šv. Mišias. Ganytojas pasidžiaugė, kad atsirado vieta, kur bus teikiama pagalba, ir kalbėjo apie būtinumą dvasiškai sustiprinti žmogų.

Lietuvos pilietinė galia lėtai, bet auga

Atkelta iš 1 psl. Keturi iš 10 jaunų žmonių galėjo nurodyti, kokia Lietuvos politinė partija laimėjo pastaruosius rinkimus į Seimą ir nurodyti šios partijos vietą kairės-dešinės skalėje.

Nors moksleiviai ir studentai yra mažiau politiškai išprusę, instituto specialistė politologė Ainė Ramonaitė pastebi, kad bendrai visuomenėje politinis išprusimas yra aukštas. Labiausiai apie politiką nusimano kaimo gyventojai, vyresni, aukštąjį ar aukštesnį išsilavinimą turintys žmonės. Tačiau A. Ramonaitė sako, kad politinis išprusimas ir dalyvavimas politikoje dažnai nesusiję. „Nėra esminių problemų su bendruoju Lietu-

vos gyventojų politiniu išprusimu, išskyrus jaunimą. Tas išprusimas lyg neduoda to rezultato, kurio norėtume, ir neveda į politinį aktyvumą. Politinė galia priklauso nuo pasitikėjimo savo kompetencija ir pasitikėjimo savo galia jausmo. Jei neišprusę tie, kurie dalyvauja, – kokios to dalyvavimo pasekmės?“, – retoriškai klausė A. Ramonaitė. Pasak jos, išlieka stiprus įsitikinimas tuo, kad „valstybė neprisileidžia paprastų žmonių“.

Instituto vadovas Darius Kuolys pastebi, jog politikoje toliau gali daugėti „estrados žvaigždžių, pasitikinčių savo galiomis, bet stokojančių išprusimo“. Pernai gruodį apklausta apie 1,000 žmonių nuo 15 iki 74 metų.

Studijuojantys užsienyje praktikoms traukia į Lietuvą

Vilnius, sausio 24 d. (Delfi.lt) – Būriais studijuoti į Jungtinę Karalystę (JK) plūstantys lietuviai į gimtąją šalį noriai grįžta atlikti praktikos. Vienus čia sutinka išskėstomis rankomis ir pasiūlo likti dirbti, kiti nelabai laukiami ir su garsiausių pasaulio universitetų diplomais.

Jau kelinti metai emigruojančius protus bent praktikai grįžti į Lietuvą vilioja Jungtinės Karalystės Lietuvių jaunimo sąjunga (JKLJS). Per trejus metus JKLJS išsiuntė 50 studentų iš įvairių JK universitetų atlikti praktikos Lietuvoje veikiančiose įmonėse. Dalis praktikantų – lentelių viršuje esančių mokslo įstaigų studentai. Daugiausiai dėmesio susilaukia galimybė atlikti praktiką „Danske Bank“ ir mobilioje ryšio bendrovėje „Omnitel“.

„Susidomėjimas praktikomis Lietuvoje kasmet auga, nes mokytis į JK išvažiuavęs lietuvių jaunimas supranta darbo patirties vertę. JK jau seniai galioja nusistovėjusios praktikų tradicijos, kai po pirmo kurso studentai atlieka kelių savaičių praktikas Kalėdų arba Velykų atostogų metu, po antro kurso studentai porą mėnesių dirba vasaros metu, o po trečio kurso taikosi į 'graduate' programas“, – teigė JKLJS viceprezidentė Rūta Freitakaitė.

Pasak R. Freitakaitės, JK bendrovės nepriima studentų praktikoms po pirmų metų, tad dauguma jų stengiasi susirasti praktiką Lietuvoje. Jos

manymu, net per vienerius metus užsienyje studijuojantys asmenys įgauti daugiau žinių, turi platesnį požiūrį ir supratimą, tad Lietuvos darbavietų yra vertinami labiau už studijuojančius Lietuvos universitetuose. Tačiau ji apgailestauja dėl netobulų įstatymų, apsunkinančių užsienyje studijuojančių galimybes atlikti praktiką Lietuvoje. Kaip pavyzdį R. Freitakaitė įvardijo trišalės sutarties tarp studento, universiteto ir darbdavio būtinybę.

Ateityje JKLJS ketina pasiūlyti praktikas valstybės institucijose. Bendrovė „Omnitel“ kiekvienais metais atlikti praktikos priima apie 20 studentų. Dauguma jų studijuoja Lietuvos universitetuose. Praėjusiais metais bendrovėje praktiką atliko 4 studentai iš JK. Pasak „Omnitel“ Darbuotojų skyriaus vadovės Živilės Valeišienės, studentams sudaromos sąlygos praktikos metu prisiliesti prie tikros, nevadovėlinės verslo aplinkos ir pasimokyti iš savo sričių profesionalų.

„Be abejo, norime užmegzti ryšius su jaunais talentingais žmonėmis – tiek iš Lietuvos universitetų, tiek su turinčiais tarptautinį išsilavinimą ir patirties. Kita vertus, priimdami praktikantus iš užsienio siekiame prisidėti ir prie jaunų Lietuvos šviesulių, studijuojančių užsienyje, grąžinimo į tėvynę“, – sakė Ž. Valeišienė.

Europos Parlamentas siūlo palengvinti tarptautinį įvaikinimą

Vilnius, sausio 24 d. (ELTA) – Be tėvų priežiūros paliktų vaikų problema Europoje tampa itin opi ir jai reikia naujų sprendimų, todėl svarbu palengvinti tarptautinį įvaikinimą, o kartu užtikrinti vaikų teises, pažymima Europos Parlamento (EP) priimtoje rezoliucijoje.

Parlamentas ragina išnagrinėti galimybę Europos lygmeniu suderinti tarptautinio įvaikinimo priemonių strategiją, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintą našlaičių arba paliktų vaikų teisę turėti šeimą ir būti saugiems. ES institucijos ragina aktyviau dalyvauti Hagos konferencijoje „siekiant patobulinti, supaprastinti ir palengvinti tarptauti-

nio įvaikinimo tvarką ir pašalinti nereikalingą biurokratizmą, o kartu išpareigoti ginti vaikų iš trečiųjų šalių teises“.

Savo ruožtu raginama sukurti sistemą, kuri užtikrintų skaidrumą ir padėtų vadovauti kovai su prekyba vaikais. Vis dėlto europarlamentarai „mano, kad, esant galimybėms ir atsižvelgiant į vaiko siekius, pirmenybę reikėtų teikti įvaikinimui vaiko gimtojoje šalyje“, o nutarus išvežti vaiką iš gimtosios vietos, valstybės turi atsižvelgti į psichologinius, emocinius, fizinius ir socialinius ir edukacinius padarinius, taip pat suteikti tinkamą pagalbą įvaikinusiems tėvams ir pačiam vaikui.

Airijoje ruošiamasi emigracijos bangai

Vilnius, sausio 24 d. (lrytas.lt) – Lietuvos emigrantų pamėgtą Airiją netrukus gali ištikti mūsų šalies likimas. Anot tyrėjų, salos gyventojai patys gali pakelti sparnus.

Naujienų agentūra „Bloomberg“, remdamasi Dublino ekonominių ir socialinių tyrimų instituto duomenimis, numato, kad 2011 m. Airijoje emigracija gerokai padidės. Pagal tyrimo rezultatus, iki 2012 metų balandžio Airiją paliks 100,000 žmonių. 1989 m., kai emigracija Airijoje buvo pasiekusi aukščiausią per keletą dešimtmečių lygį, iš šalies išvyko 44,000 žmonių. Per devynerius metus iki 2008 m. į Airiją persikėlė beveik

400,000 žmonių, tačiau dabar šalies darbo rinka susilpnėjo, o nedarbo lygis siekia 13,5 proc.

Daugelį ES šalių paveikusi finansų krizė Airijoje padidėjo pernai lapkritį, šalis buvo priversta paprašyti tarptautinės finansinės paramos. Per ateinančius dvejus metus šalis planuoja sumažinti biudžeto deficitą 15 mlrd. eurų. Vyriausybė mano, kad ši rodiklį pasieks sumažinusi viešojo sektoriaus išlaidas ir įvedusi naujus mokesčius.

Dublino ekonominių ir socialinių tyrimų institutas numato, kad 2011 m. šalies ekonomika augs 1,5 proc., o 2012 m. – 2,25 proc.

Pasaulio naujienos

Portugalijos prezidentu lieka A. C. Silva

Lisabona, sausio 24 d. (BNS) – Portugalijos prezidento pareigose antrai kadencijai lieka dabartinis šalies vadovas Anibal Cavaco Silva. Suskaičiavus 98 proc. balsų paaiškėjo, kad dabartinis prezidentas pelnė 53 proc. rinkėjų palaikymą. Artimiausias jo varžovas Manuel Alegre iškovojo apie 20 proc. rinkėjų balsų.

A. C. Silva, kuris gali bet kada paleisti šalies parlamentą, remia griežtas taupymo priemones, kurias šalį gelbėjant nuo finansų krizės pasiryžusi įgyventi socialistų vyriausybė. Siekiama sumažinti Portugalijos biudžeto deficitą ir išvengti Airijos ir Graikijos, kurios buvo priverstos skolintis, likimo. Portugalijoje prezidento pareigos labiau formalios, tačiau šalies vadovas turi vieną svarbią galią – jis gali be pateisinamos priežasties paleisti šalies parlamentą.

71 metų ekonomistas A. Cavaco Silva, priklausantis opozicinei konservatyviai Socialdemokratų partijai, per rinkimų kampaniją pabrėžė savo patirtį, nors socialistų vyriausybės vadovaujama šalis tebėra smarkiai išiskolinusi ir stengiasi išvengti bankroto. Portugalijoje didėja nerimas dėl skurdo ir didėjančio nedarbo, pasiekusio 11 proc., kai Lisabona pradėjo įgyvendinti jau trečią diržų veržimo planą per pastaruosius metus.

Nuo Portugalijos diktatūros pabaigos 1974 m. visi prezidentai būdavo perrenkami antrai kadencijai. Ankstesnius prezidento rinkimus

71 metų ekonomistas Anibal Cavaco Silva jau per pirmąjį balsavimo ratą buvo perrinktas antrai penkerių metų kadencijai. **EPA nuotr.**

2006 m. A. Cavaco Silva, kuris buvo šalies premjeras 1985–1995 metais, per pirmąjį ratą laimėjo prieš susiskaldžiusį kairįjį sparną, kurio pagrindiniai kandidatai buvo M. Alegre ir buvęs socialistas prezidentas Mario Soares.

Atidavęs savo balsą rinkimuose A. C. Silva, buvęs ekonomikos profesorius ir šalies ministras pirmininkas, sakė esąs už pastovumą šalyje. Sekmadienį vykusiuose prezidento rinkimuose Portugalijos gyventojai buvo pasyvūs – savo balsus atidavė tik apie 50 proc. rinkimų teisę turinčių portugalų.

Latvija: į klausimą dėl žydų turto nelengva atsakyti

Ryga, sausio 24 d. (BNS) – Latvijos užsienio reikalų ministras Girts Valdis Kristovskis, kalbėdamas apie turto, atimto iš žydų per nacių okupaciją, sugrąžinimą arba jo vertės atlyginimą, pripažįsta, kad tai sunkus klausimas.

Girts Valdis Kristovskis pripažįsta, kad žydų turto grąžinimo klausimas yra sunkus. **DELFI.lv nuotr.**

Latvijos radijui jis sakė: „Čia nėra lengvo atsakymo, bent jau todėl, kad kalbama apie lėšas, kurios turbūt vienaip ar kitaip eina iš dabartinių Latvijos mokesčių mokėtojų kišenės.“ „30 milijonų latų ar kokia nors kita suma – tai taip pat iki galo neapskaičiuota, šiaip ar taip yra sunkus klausimas vyriausybei ar premjerui, ar užsienio reikalų ministrui, ar ministerijų specialistams, kuriems šį

klausimą reikia spręsti“, – pridūrė jis.

Tai, kad šis klausimas iškeltas kaip tik dabar, nėra atsitiktinis dalykas. „Šitai yra tai, ko, atrodo, nukentėjusiųjų nuo Holokausto organizacijų atstovai laukia iš Latvijos. Kelerius metus šie reikalavimai buvo pateikiami bangomis. Pernai JAV, kurios labai remia pagalbos Holokausto aukoms teikimą, stengėsi sulaukti naujos Latvijos vyriausybės. Dabar tai įvyko, biudžetas priimtas, ir jie nori atnaujinti tas derybas, kurios, esant ankstesnėms vyriausybėms, buvo neįmanomos“, – sakė ministras.

Į klausimą, ar turi Latvija išmokėti šį žalos atlyginimą, jis atsakė: „Manau, jog, atsižvelgiant į tai, koks teisingumo principas ir kokios įtakos turi reikalaujantieji, ir kokios, reikia pasakyti, bendros nuostatos, turint omenyje įvairias organizacijas, kurios kalba apie istorinį teisingumą, atrodo, kad tiesa yra kažkur per vidurį. Mes negalime to padaryti vienu mostu; reikia žingsnis po žingsnio nagrinėti padėtį, aiškintis kiekvieną konkretų turtą, ir tada mes galėsime suprasti, kaip ten galiausiai yra.“

Šią savaitę į Latviją atvyksta JAV valstybės departamento specialusis pasiuntinys Holokausto klausimais Dougl Davidson apsvarstyti klausimo dėl žalos atlyginimo išmokėjimo vietos žydų bendruomenei. Ji reikalauja išmokėti jai 31 mln. latų (152,4 mln. litų) už prarastą per Antrąjį pasaulinį karą turtą.

EUROPA

BRIUSELIS

Tūkstančiai Belgijos piliečių susivienijo per „Gėdos“ eiseną Briuselyje, norėdami parodyti pavyzdį šalies vyriausybei, kuri neranda išeities iš politinės krizės ir susiskaldymo. Belgai skaičiuoja jau septintą mėnesį, kai olandiškai ir prancūziškai kalbančių regionų atstovai valdžioje neranda bendros kalbos. Šalyje susidarė politinė tuštuma. „Gėdos“ eiseną, prie kurios prisijungė tūkstančiai žmonių, nusprendė organizuoti studentai, paskelbę savo sumanymą internete. Policija stebėjo eiseną, kurioje plaikstėsi Belgijos vėliavos, kviedamos vyriausybę vienybei. Didesnių įvykių per eitynes nepasitaikė.

Tiek Belgija, tiek Europos Komisija, tiek NATO paneigė į Briuselį pakvietusios prieštarai vertinamą Uzbekistano prezidentą Islam Karimov, kai šį apsilankymą ėmė aštriai kritikuoti nevyriausybines organizacijos.

VARŠUVA

Lenkijos valdžia panaudos antrąjį ir paskutinį „Tu-154M“, kuriuos turėjo 36-asis specialusis pulkas, atsakingas už aukščiausių valstybės pareigūnų skrydžius, pakartoti skrydžiui, per kurį žuvo Lenkijos prezidentas Lech Kaczyński. „Tu-154M“ skrydžio tikslas bus „patvirtinti kai kuriuos dalykus“. Lenkijai būtina sužinoti, ar galėjo sudužusio lėktuvo įgula kaip nors išvengti avarijos po nurodymo „skrendame iš čia“ (ji, pagal Lenkijos versiją, buvo pasakyta lenkų kabinoje prieš sudužimą) ir kodėl ji nebuvo įvykdyta. Teigiama, kad bandymas bus atliktas, laikantis visų būtinų saugumo taisyklių, o „atkurti orų sąlygas“, kurioms esant žuvo L. Kaczyński, nebūtina.

RYGA

Latvijos užsienio reikalų ministerija priėmė sprendimą įvesti lengvesnę vizų režimą Baltarusijos piliečiams, kad būtų galima prisidėti prie ryšių tarp žmonių skatinimo pilietinės visuomenės ir demokratinių institucijų stiprinimo, atsižvelgiant į

Europos Sąjungos (ES) sprendimą teikti paramą baltarusiams. Tad dabar Baltarusijos piliečiai, paduodantys dokumentus ilgalaikėms vizoms gauti į Latvijos diplomatinės atstovybės šioje šalyje, atleidžiami nuo valstybės mokesčio už šių dokumentų nagrinėjimą. Panašius sprendimus pastaruoju laiku priėmė ir kitos ES šalys.

LONDONAS

Vienos didžiausių Europos oro linijų bendrovių „British Airways“ darbuotojai žada organizuoti eilinę streiko akciją per trumpąsias pavasario atostogas, tuo metu, kai bus švenčiamos Velykos ir vyks princo William ir Kate Middleton vestuvės. Profesinės sąjungos „Unite“, kuriai priklauso dauguma „British Airways“ pilotų ir įgulos narių, vadovas L. McClaskey jau išplatino įspėjimą keleiviams ir įspėjo, kad streikas gali pakeisti jų atostogų planus. Pastaruosius dvejus metus oro linijų bendrovės įgulos nariai nuolat streikuoja. Britanijos oro vežėjo darbuotojų pagrindiniai reikalavimai – pagerinti darbo sąlygas ir padidinti atlyginimus.

BERLYNAS

Egiptas kreipėsi į Vokietiją su oficialiu prašymu grąžinti karalienės Nefertitės biustą, šiuo metu rodomą Berlyne. Kairas įsitikinęs, kad biustas iš šalies buvo išvežtas neteisėtai ir turi būti grąžintas teisėtiems jo savininkams – Egipto žmonėms.

VATIKANAS

Popiežius Benediktas XVI paragino katalikus atsakingai naudotis internetu ir perspėjo jaunimą nemenkinti religijos internetinėje erdvėje bei nekeisti žmogiškojo bendravimo į virtualųjį. Tai sakoma 45-osios Pasaulinės komunikacijos dienos proga popiežiaus išplatintame pranešime.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos sostinės Maskvos Domodedov oro uoste pirmadienį nugriauėjo sprogimas. Tai žurnalistams pranešė mačiusieji. „Sprogimas įvyko tarptautinėje zonoje, kur sutinkami atvykę keleiviai“, – sakė šaltiniai. Pasak jų, per sprogimą žuvo ir buvo sužeista žmonių, bet nurodyti jų skaičių kol kas sunku.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.	Air Freight Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Auto Export Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.	Trucking Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
Small Packages Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje	

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

LYDI ŠVENTADIENIS 3 EILINIS SEKMADIENIS

ATSIVERSTI – VISA BŪTIMI ATSIGRĘŽTI Į DIEVĄ

KUN. VYTENIS VAŠKELIS

Kai Jėzus, pakrikštytas Jordano vilnyse ir atmetęs visus velnio gundymus dykumoje, sugrįžo į Galilėją, pirmieji Jo žodžiai buvo šie: „Atsiverskite, nes čia pat Dangaus Karalystė!“ (Mt 4, 17). Jei būtų norėjęs, tuo metu Jis galėjo dar šitaip ar panašiai prabilti: „Trisdešimt metų laukiau šios dienos! Dabar Dvasios patepimo kupinas žiebiu Žemėje ugnį – skelbiu Dievo Karalystę, ir nerimstu, kol būsiu pakrikštytas mirties krikštu“ (Lk 12, 49–50).

Kristaus kvietimas atsiversti – tai būtinybė pripažinti, kad Jis yra nepalyginti daugiau nei Nazareto dailidė. Kai protu bei širdimi suvokiame, kad be Jėzaus ir Jo mokslo mūsų gyvenimas būtų beprasmiškas, tada su nedvejojančiu tikėjimu kasdien priimame Jo siūlymą „atsiversti“ ir jį grindžiame darbais, nes turime budėti bei melstis, kad mums niekada nepritrūktų parako visą gyvenimą išlikti Jam ištikimais.

O iš kur semsimės ištikimybės Dievui? Žinoma, su maldingu dėmesingumu ir apmąstymu pirmiausia skaitysime Viešpaties žodį, kurio tiesa atnaujins mūsų mąstymą, nes ji yra Jo žodžio šerdis, o kiekvienas Jo teišus sprendimas tveria amžinai (Ps 119, 160). Taip pat labiau pasikliausime Bažnyčios Magisteriumo mokymu, per kurį šviečia gyvoji Dievo Dvasios šviesa, nes, pasak šv. Faustinos, „saldu turėti širdies gelmėje tai, ką tikėti mums liepia Bažnyčia. Kai mano siela panardinta į meilę, sudėtingiausius klausimus išsprendžiu aiškiai ir greitai – tik ji pajėgia pereiti virš bedugnių ir kalnų viršūnėmis. Meilė, dar kartą meilė“.

Nors tikinčiųjų kasdieniame atsivertime didžiausią įtaką daro tikėjimas ir teologinių tiesų pritaikymas gyvenimo įprasminimui, yra ir kitas svarbus dalykas – krikščioniškoji filosofija, kuri per regimųjų dalykų pažinimą tiesiai dvasinius tiltus į neregimųjų – antgamtinių – dalykų pasaulį. Minėtos filosofijos elementų aptinkame Biblijoje: „Jo neregimosios ypatybės – Jo amžinoji galybė ir dievytė – nuo pat pasaulio sukūrimo aiškiai suvokiamos protu iš Jo kūrinų...“ (Rom 1, 20).

Taigi kiekvienam mąstančiam žmogui, kuris nuo kūrinų artėja Kūrėjo link, Dievo žodis vienareikšmiškai iškelia prigimtinio proto skvarbumo ir įžvalgumo reikšmę. O kadangi pati graikiško žodžio „filosofija“ prasmė yra tiesioginė nuoroda į meilę išminčiai, todėl, pavyzdžiui, giedrią naktį užvertęs galvą aukštyn ir matydamas begaliniuose toliuose mirksinčias žvaigždes, stebėdamasis gali sau tarti: „Visa tai, ką dabar regiu, – duotybė... Joks žmogus, net jei ir labai užsinerėtų, nepajėgus nors viena sekunde pagreitinti Saulės patekėjimą, nepajėgus ją priartinti prie Žemės ar nutolinti ją nuo jos... Tačiau šiame nepajėgume slypi didžioji žmogaus į Dievą panašumo galia – suvo-

kimas, kad jis, turėdamas protavimo dovaną, yra pajėgus bematant mintimi nuskrieti už Visatos ribų ir gali iškart širdimi pagarbinti Aukščiausiąjį, esantį visur: Danguje, Žemėje, tabernakulyje ir savo viduje.“

Bet žmogaus egzistencija neretai toli nukrypsta nuo transcendencijos. Anot Antano Maceinos, „kol žmogus būna atsivėręs Dievui tik iš dalies, kol jis tebesitiki savo minties galia atstatyti pasvirusią savo būtį, tol jo statomas klausimas pasilieka daugiau ar mažiau abstraktus ir jo kreipimasis į Dievą – netikras; tol ir transcendencija tokiu atveju yra nebyli“.

Dabar aiškėja, kodėl Jėzus atvirai sako: „Atsiverskite.“ Tik išdrįsdami Dievo šviesoje apnuoginti savo sielą tampame atversta knyga, kurioje pagaliau patys pastebime tas susigūžimo bei uždaro savyje puikybės klaidas, trukdžiusias mums radikaliau keisti savo mintis ir gyvenimo būdą. Pasak filosofo ir teologo E. P. Evdokimov, „į Dievą panaši žmogaus struktūra padaro neįmanomą bet kokį autonominių žmogaus paskirties problemos sprendimą. Siela yra buvimo ir susitikimų vieta, jos prigimtis yra santuokinė...“

Bet koks žmogaus atsiribojimas nuo savo sąžinės balso ir Dekalogo individą laipsniškai nužmogina, nes jame sudarkomas nepakartojamas, pagal Dievo paveikslą sukurtas atvaizdas. Ir priešingai, kai žmogus vis labiau atsiveria netrukdomam dieviškos malonės savyje veikimui, tada jis vis giliau suvokia esąs teisingoje gyvenimo padėtyje, nes, anot šv. Grigaliaus Nazianziečio, „tai tiesus kelias pasiekti pirminio modelio grožį“.

Šis sugrįžimas į savo žmogiškosios tapatybės šaknis vyksta pasinaudojant filosofiniais samprotavimais, kurie ilgainiui perauga į teologinius svarstymus. Tėvas Marie – Dominique Philippe, OP pažymi: „Pasinerdamas į filosofiją kaip tikintis žmogus ir savo filosofijos studijas panaudodamas tikėjimo tarnystei, tampa teologu. Juo labiau esi filosofas, juo labiau esi tikintis ir teologas, jei nori suvienyti tikėjimą ir teologiją.“

Šio sekmadienio Evangelija byloja apie Kristų, kuris ne tik kviečia atsiversti, bet išsirenka sau mokinius – paprastus žvejus, kurie vėliau taps žmonių sielų žvejais. Kai tik Jėzus juos pašaukė, jie tučtuojau viską palikę sekė Jį ir nepergyveno dėl namie likusių artimųjų, nes, akivaizdžiai matydami savo Mokytojo dieviškos meilės stebuklus (Mt 4, 24), neabejojo, kad Jis mokės pasirūpinti jų šeimomis, kurios liko be savo maitintojų.

Kuo daugiau savęs atiduodame Viešpačiui, tuo labiau Jam leidžiame viešpatauti mumyse. Tai mūsų nesibaigiančio Žemėje atsivertimo viltiną tąsą.

Bernardinai.lt

JUBILIEJUS KAIP GYVENIMO ATASKAITA

Veronikai Gabužienei – 80

EDMUNDAS SIMANAITIS

Klatingas egzaminas lietuvaitei

Veronika buvo jauniausia dukra Žeimų valsčiaus Knipų kaimo ūkininkų Adomo ir Elenos Vasiliauskų šeimoje. Ji labai norėjo mokytis. Jos brolis Julius, siekdamas išvengti sovietų valdžios persekiojimų, išėjo į partizanus ir tapo „Žilvičio“ būrio „Kardo“ skyriaus laisvės kovotoju. Jis žuvo kautynėse 1948 m. rudenį. Čekistinė instrukcija griežtai reikalavo žuvusiojo partizano kūną, prieš užkasant, numesti stribynės kieme ar miestelio aikštėje atpažinimui ir viešam išniekinimui. Stribai būtinai numaudavo žuvusiojo batus, kaip teisėtą grobį.

Dvasios stiprybės išbandymas

Veronika gebėjo sukaupti pakankamai dvasios jėgų ir neišsiduoti, kad pažįsta ant grindinio numesto brolio kūną. Tokiu būdu ji siekė neduoti dingsties kitų partizanų išaiškinimui ir persekiojimui. Tik atkūrus Nepriklausomybę, Veronika gavo teisę pasklaidyti sovietų čekistų sukurtas bylas. Tik tada ji sužinojo, kas atpažino nukautąjį brolių Julijų ir pranešė sovietų saugumui.

Sovietų valdžia veikė pagal Kremliaus nurodymus. 1949 m. kovo 25 d. Vasiliauskų šeima buvo ištremta kartu su kitais „liaudies priešais“. Dažniausiai šiai grupei priskirtieji iki 30 proc. buvo vaikai. Tremtinių ešalonas pajudėjo iš Kėdainių geležinkelio stoties ir, Veronikos žodžiais tariant, „kelionės scenarijus buvo tas pats, daugelį kartų aprašytas: raudos, maldos, giesmės ir vėliau ilgesingos dainos kaip ‘Lietuva brangi’“...

Tautinės savimonės vaidmuo

Tremtinių traukinys pasiekė Irkutską. Atšiaurus klimatas, badmiriavimas, ligos ir negalios, čekistų riksmas – viskas tarnavo vienam didžiajam tikslui – „sukurti šviesų komunizmo rytojų“.

Šiuo iš principo tuščiu ir beprasmiu sakiniu iš tikrųjų buvo dangstomos planinio genocido operacijos – pirmiausia išrauti iš tautos kamieno aiškią tautinę savimonę turinčius asmenis. Po to iškiliausius okupuotos šalies piliečius sunaikinti sušaudant arba numarinant mirties lageriuose katorginiu darbu, badmiriavimu ir ligomis. „Liaudies priešų“ šeimas iš-

gabenti ešalonais į Sibirą, kur jos bus pasmerktos natūraliam išnykimui, atimant teisę sugrįžti į Tėvynę ar atgauti savo prakaitu užgyventą turtelį. Veronika aktyviai dalyvavo lietuvių tremtinių saviveikloje, nes tai palaikydavo tautiečių nuotaiką ir stiprindavo sugrįžimo į Tėvynę viltį.

Puoselėjo lietuviškumo tradicijas

Veronika, dirbdama miško darbus ir eidama alinančią vergovę kolchozų laukuose, veikiai suvokė, kad, norint šiaip taip išgyventi, reikia mokytis, įsigyti specialybę. Tada pasikeis darbo pobūdis ir palengvės pragyvenimas. Ir jaunoji tremtinukė kibojė į mokslus, kur galėdama ir kaip galėdama. Baigusi buhalterių kursus, tikėjosi pakeisti darbą, bet... čekistų valia buvo kitokia – tremtiniai gali mieste dirbti tik statybose. Atkaklios ir nuoseklios pastangos išeiti mokslus neakivaizdiniame ir vakariniame institute baigėsi sėkmingai. Veronika dalyvavo Irkutsko lietuvių tremtinių dvasią gaivinančioje saviveikloje. Šeimoje visada kalbėdavosi tik lietuviškai. Ištekęs už politinio kalinio Antano Gabužio persikėlė į Bratską. Vyras dirbo ir studijavo mediciną. Susilaukė sūnelio Audručio.

Vaisinga veikla sugrįžus į tėvynę

Šeima grįžo į Lietuvą. Pradėjo dirbti Statybos trešte. Veikiai įsijungė į Sąjūdžio veiklą ir vaisingai darbavosi Lietuvos Sąjūdžio Jonavos skyriuje. Vėliau dirbo LPKT sąjungos Jonavos skyriaus sekretore, o nuo 1998 metų ėjo šios organizacijos skyriaus pirmininkės pareigas. Čia, Veronika rinko ir skelbė pasipriešinimo kovų meto medžiagą. Jos pastangomis buvo suprojektuotas ir pastatytas paminklas, kuriame iškalti žuvusiųjų kovotojų vardai. Veronika visada stengėsi kiek galima padėti likimo broliams ir sesėms – sugrįžėliams ir GULAG'o ir Sibiro tremties. Jai pripažintas Laisvės kovų dalyvės statusas. Jos veikla įvertinta LPKTS I laipsnio žymeniu už nuopelnus Lietuvai, Lietuvos Sąjūdžio 10-mečio medaliu, LLKS I laipsnio partizanų žvaigžde.

Beliaka padėkoti gerb. Veronikai už nuoširdų ir ilgametį darbą sovietų valdžios represuotųjų bendrapiliečių labui, pasveikinti garbingo 80-mečio sukakties proga ir palinkėti sveikatos, o taip pat geros kloties įgyvendinant naujus sumanymus.

Aldona ir Bronius Maciukevičiai, gyvenantys **Michiana Shores, IN**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Irena Kerelis, gyvenanti **Palos Park, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė laikraščio leidybai paremti 50 dol. auką. Tariame nuoširdų acių.

Liudvika Kulikauskas, gyvenanti **Treasure Island, FL**, pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir kartu paaukojo „Draugui“ 50 dol. Esame labai Jums dėkingi.

Algimantas Damijonaitis, gyvenantis **Elgin, IL**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui“ ir 50 dol. auką. Dėkojame Jums, kad mus skaitote ir remiate.

„Ambersail” dienoraštis

Nr. 68

Tuo metu Ramūnas pasakoja, kaip vakar buvo ruošiamasi ateinančiam audrai. Kapitoniškos vachtos nariai laivą vedė jau sutemus. Jaučiau vis stiprėjančio vėjo gūsius, kartas nuo karto žvilgteldavau į kapitoną Liną Baublį. Jis, kaip visada, – ramus, spinduliuojantis ramumu bei pasitikėjimu. Vachta ėjo į pabaigą. Ant denio sutikome po mūsų einančios Linkaus vachtos narius. Kaip susitarę abu kapitoniškai susitiko laivų galyje ir vis žvilgtelėdami tai į dangų, tai į bures, tai į horizontą priėmė sprendimą mažinti pagrindinę burę. Čia ir prasidėjo didelės pagarbos vertas vadovų darbas. Kiekvienas iš abiejų vachtų narių gavo po užduotį. Buvo patarta laukti vadovų komandų ir jokių būdu neimprovizuoti. Po keiliolikos minučių pasiruošimo, tada atrodęs sudėtingas veiksmas buvo atliktas vos per 6–7 minutes. Tam net nebuvo įjungtas variklis. Džiaugiausi tuo ne tik aš, džiaugėsi tuo visas laivas.

Ir vėlgi, pasižiūri aplinkui – nė vieno surūgusio veido – tik šypsenos, emocija, veiksmas. Ir tada supranti, kodėl jūreiviai grįžta iš vandenynų po audrų tokie ramūs ir spindintys gera emocija.

Kai Algis pasikėlė ant denio, laivą vedė Linkus, nes, vėjui siekiant 42 mazgus, esant 3–4 balų bangavimui, vesti tarp bangų besiblaškantį laivą, neturint būtent tokio laivo vedimo patirties, būtų avantiūrizmas. Ir nesvarbu, kad aplinkui visi kapitoniškai perplaukę jūras ir vandenynus, visi jie žino, kad kiekviena nauja patirtis reikalauja tam tikros praktikos. Šalia antro vairo stovi Bitlas ir pradeda atkartoti Linkaus judesius – kaip valdomas laivas eina per bangas. Nepraėjo nė pusvalandžio, ir Bitlas jau nardė tarp bangų mūsų žvilgsniu kaip dievas (po šio plaukimo, grįžęs į kokpitą pilnas emocijų ir atradimų Bitlas sąžiningai pasakė, kad šį laivą valdyti tokiomis sąlygomis tinkamai, reikalinga dar kelių parų vairavimo audros metu patirtis).

Po to vairą perėmė Miroslavas. Reikėjo matyti jo veidą, kai jis vedė laivą. Ką čia bepridursi – veidas nutviekstas šypsenos, akyse šviečia ugnis. Kokius žodžius jums parinkti, kad nupasakočiau tą būseną? Išlindęs pasidairyti, kas čia vyksta, Artūras Dovydenas prašosi leisti pavairuoti. Ir vėl lekia per bangas. Žmonių ant denio daugiau nei priklauso per

vachtą, bet niekas nenori eiti žemyn.

O koks vandenyno grožis audros metu! Besiritančios milžiniškos bangos, laivas neriantis į bangas, užkylantis į, atrodo, nepasiekiamas aukštumas, ir ta gili įduba tarp bangų, į kurią laivas neria visu greičiu, pilna audronašų, nardančių tarp bangų ir vėl iškylančių į dangų. Neįtikėtina stiprus vėjas, plėšiantis bangų viršūnes ir keli žvejų laiveliai taip beviltiškai atrodantys šioje stichijoje. Ir tada žmogus supranti, kad visa tai, ką esi matęs „You Tube” arba bet kuriame filme, yra niekas, palyginti su tuo, ką tu jauti dabar.

To už jokių pinigų nenusipirksi – tai emocija visam gyvenimui!

Nors viską filmavome, fotografavome, bet puikiai suprantame, kad kitiems tai bus dar vienas eilinis filmukas „You Tube”. Ir grįžus po vachtos tarp mūsų užvirė diskusija, ar iš viso verta tokius vaizdus filmuoti. Pagrindiniai jausmai per juosteles nepersiduoda.

Kadangi mes su Ramūnu esame vienas – investuotojas, o kitas – banko atstovas, norime susieti šį pamąstymą su Lietuva persmelkusia krizine nuotaika. Jeigu gulėdamas savo gulute galvosi, kiek kilometrų gylio yra po tavim, ką reiškia audra ir kiek likę iki artimiausio kranto ir dar pasižiūrėsi į Ploterį, kiek čia yra nuskendusių laivų bei pasiklausysi patyrusių draugų pasakojimų apie tai, kad niekas tavęs neištrauks, jei iškrisi į jūrą, apimtų tikriausiai visiškai apatija ir nusivylimas.

Ar ne taip yra Lietuvoje? Mes analizuojame, kiek įmonių uždaroma ir kiek dar bus uždaryta, kiek atležiama žmonių ir kiek bus atleista, o dar niekas mūsų valstybei neskolina. O tie pirmieji laikraščiai puslapiu išsamiai aprašantys kasdienines Lietuvos bėdas, o dar tie beviltiški pažįstamų veidai, o dar valstybės vyrų gąsdinimai, kad bus dar blogiau, kad mus gali ištikti katastrofa. Ar eitų iš mūsų kas nors ant denio, jei taip kalbėtų kapitonas?

Ir ką mes darome? Lendame į savo urvelį, užsiklojame antklode galvą ir laukiame, kuo visa tai baigsis. Ir kas mes po to viso esame – aukos? Vietoj to, kad žengtume pirmą žingsnį, kurtume naujus planus, kažką keistume savo gyvenime ir gautume nuostabų atlygį – tai, ką mes patyrėme šiandien išėję ant denio.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių
bei kitų skausmų gydymas

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

AUKOJO LIETUVOS PARTIZANŲ FONDUI

- \$1,000** The Oak Tree Philanthropic Foundation, Chula Vista, CA (viso \$3,000).
- \$500** Kazys Kaspriūnas, Largo, FL (viso \$1,500); Eduard ir Donna Laukys, Fort Salonga, NY (viso \$1,450); Joseph Materas, Oak Park, CA (viso \$19,415.24).
- \$400** Jūrų Šaulių kuopa Klaipėda per Joseph Mikulį, Westchester, IL (viso \$6,400).
- \$200** Vytautas Dudėnas, Palm Beach Gardens, FL (viso \$400); Vytas Miselis, Monroeville, PA (viso \$1,900).
- \$100** Halina Bagdonienė, Oak Lawn, IL (viso \$2,950); Dalia Gilvydis, Franklin, MI; Lilė ir Valentinas Ramoniai, Lemont, IL (viso \$1,520).
- \$50** Brighton Park apylinkės LB valdyba per S. Daulienę, Chicago, IL (viso \$300); Birutė Ciplijauskaitė, Madison, WI (viso \$325); Jonas ir Ona Gradinskai, Chicago, IL (viso \$395); Algis Ignatonis, Marietta, CA; Palmira Janušonienė, Mundelein, IL (viso \$400); Richard Klementavičius, Gulf Breeze, FL (viso \$400); Algirdas ir Amanda Muliolis, Euclid, OH (viso \$700); Emilija Pretkelis, Chicago, IL (viso \$525); Vidmantas Raišys, Mercer Island, WA (viso \$600); Rymanta Sarunas, Payson, AZ, Tauragės Lietuvių klubas per Stasę Rudokas, Chicago, IL (viso \$1,850); Regimantas Vedegys, Union Pier, MI (viso \$330).
- \$25** A. Bartkus, Country Side, IL (viso \$75); Aniceta Janušienė, Milton, MA (viso \$350); Raimundas Kiršteinis, Rochester, NY (viso \$275).
- \$10** John E. Lauce, Westminster, CO (viso \$35); Diakonas Vitas Paškauskas, Chicago, IL (viso \$35); Dalia Puškorienė, Willoughby Hills, OH.
- \$5** Richard Urnežis, Mokena, IL (viso \$35).

Pagerbdami mirusių atminimą, Lietuvos Partizanų Globos fondui aukojo:

- \$50** Vida R. Morris, Yarmouth Port, MA (viso \$700) **a. a. Onos MATU-SAITIENĖS atm.**
- \$25** Donata Karužienė, Oak Lawn, IL (viso \$790) **a. a. Onos Tunkūnaitės-Budejienės atm.**
- \$120** Danutė Janutienė, Berkely, CA **a. a. Eugenijaus VILKO atm.**
- \$100** Sofija Jelionienė, Darien, IL (viso \$1,830) **a. a. Vlado RIMAVIČIAUS 25 m. ir Adolfo Leono JELIONIO 10 m. mirties metinių proga.** Atsiprašome p. Jelionienę už padarytą klaidą gruodžio mėn. 17 dienos „Draugo” laidoje.

A. a. Onos Matusaitienės, a. a. Onos Tunkūnaitės-Budejienės, a. a. Eugenijaus Vilko, a. a. Vlado Rimavičiaus ir a. a. Adolfo Jelionio giminėms bei artimiesiems LPG fondas reiškia nuoširdžiausią užuojautą.

Širdingai dėkojame visiems aukojusiems Lietuvos Partizanų Globos fondui.

Visos aukos Lietuvos Partizanų Globos fondui nurašomos nuo pajamų mokesčių (Fed. Tax ID #36-3163350)

Lietuvos Partizanų Globos Fondas (L.P.G. FUND)
2711 West 71st St., Chicago, IL 60629

Apsilankykite internetinėje svetainėje
www.draugas.org

Ritonė Rudaitienė su darbščijų moterų numegztais megztiniais Lietuvos vaikams.
Ritos Vencloviėnės nuotr.

Rėmėjos, kurios savo rankų darbu aprenkia vaikučius

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Mezgimo tradicija sena. Anksčiau buvo mezgama iš reikalo, o šiomis dienomis dėl įvairių priežasčių. Vieni sako, kad mezigimas – sveika aistra, nes ramina, mankština pirštus, ir yra vaisingas užsiėmimas. Kiti mezga, nes mėgsta menišką kūrybos vyksmą ir jo padarinį.

Mezgant suklydus, galima pataisyti savo klaidas. O ką daryti su visais megziniais? Žinoma, priklauso nuo mezgėjo „meistriškumo“, ką jis ar ji moka megzti. Būna megzinių, kuriuos mezgėjas ar mezgėja pasilieka sau, bet būna ir mezgimo projektų, kurių sukurti gražūs darbai yra dovanojami kitiems.

Sausio 16 d. tinklalapyje „Bernardinai.lt“ buvo išspausdintas Žydūnės Liobikaitės straipsnis „Gailestingumas šiltomis kojineis“. Autorė aprašė savanorių mezgėjų prieškalėdinį projektą, kurio išdava – 50 porų šiltų kojinių. Kojinės buvo nuvežtos į Vilniaus greitosios pagalbos universitetinę ligoninę. Mezgėjos (iš straipsnio atrodo, kad visos jos – moteriškos giminės), Vilniuje ir Druskininkuose, savanoriškai atsiliepė į autorės kvietimą-pasakojimą apie ligonius (gal benamius?) paleistus iš ligoninės, neturinčius nei namų, nei šiltų kojinių. Viena užkalbinta įmonė, prekiaujanti siūlais, net padovanojo kojineis megzti tinkamų siūlų. Iš straipsnio, atrodo, kad projektas, ši graži sumanymas, tęsis ir po Naujų metų.

Šiapus Atlanto organizacija „Vaiko vartai į mokslą“ taip pat turi savo mezgėjas-savanas. Organizacija 11 pomokyklinių dienos centrų ir laikinosios globos namų Lietuvoje remia ne vien finansiškai ar centrims sukurtomis auklėjimo programomis. Siunčiami ir siuntiniai. Juose – užimtumo ir higienos priemonės, kartais Lietuvoje brangiau kainuojančios buitinės priemonės vaikams. Bet gal brangiausi (paskaičius darbo valandas) daiktai tuose siuntiniuose – tai mezgėjų rankų darbas: megziniai, kojinės, kepurės, šalikai, pirštinės ir pan.

Čikagos apylinkėse gyvena keletas mezgėjų-savanos, kurios aukoja savo megzinius organizacijai „Vaiko vartai į mokslą“ siuntimui į Lietuvą. Irena Bukaveckienė praėjusį rudenį numezgė per 30, vis kitokiais raštais išmargintų, megzinių. Zita Dapkienė ir Valė Klikienė numezgė ir paaukojo daugybę kepurėlių ir šalikų. Marija Nalienė numezgė ir

padovanojo šlepetes. Kiek daug valandų ir pasiaukojimo pareikalavo šis darbas iš šių pasišventusių moterų!

Ar patiko centrų lankytojams, rizikos grupės šeimų vaikams megziniai? Į Žemaičių Kalvarijos centrą „Vilties vėrinėliai“ siuntiniai nukeliavo dar rudenį. Sumani programų vadovė, psichologė Jolanta Virbickienė, kartu su savo kolege mokytoja Gitana, daiktus, tinkančius Kalėdų dovanoms, atrinko iš siuntinių ir pataupė iki Kalėdų. Tarp tų daiktų buvo ir megziniai.

Centro šventinė programa buvo sudaryta iš dviejų dalių. Pirmojoje, centro vaikai miestelio bendruomenei Kultūros centre parodė spektaklį „Žaislų parduotuvė“ (vadovė Lina). Po spektakliuko centro lankytojai, jų mamytės, šeimos nariai ir net vienas tėvelis susirinko į centrą kalėdinėms vaišėms. Centro programos vadovė Jolanta rašė: „Ten dėkojome už galimybę švęsti, giedojome giesmes ir vaišinomės. Na ir, žinoma, – dovanos, dovanos, dovanos... Kaipgi be jų?.. Žvelgiu į tuos savo vaikus ir iki širdies gelmių jaudina tos laukiančios akys... Ir kaip jie džiaugiasi! Dabar vėrinėliai Kalvarijoje išsiskiria ypatingų raštų kepurėmis, šalikais ir megztukais. Dėkoju toms rankoms, kurios įdėjo tiek darbo, kad mus pradžiugintų, dėkoju toms širdims, kurių šiluma tiesiog sklįsta sklinda iš rankų darbo megzinių...“

Vienas jaunuolis šiuo metu serga ir negali lankyti mokyklos Žemaičių Kalvarijoje, mat guli sanatorijoje. Kai jis per šventes apsilankė Centre, buvo mielai priimtas. Jam taip pat buvo padovanotos dovanos iš gautų siuntinių. Jolanta rašė: „Parinkom jam šiltą striukę, kepurę, šaliką ir kitų rūbėlių, kuriuos gavome iš jūsų. Buvo labai dėkingas.“

Sausio 30 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte didžiojoje salėje bus rengiamas pranešimas apie organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ 2010 m. veiklą ir apibūdinami numatyti projektai 2011 metams. Pradžiai 12:15 val. p. p. Atvykę į renginį susipažinsite ir su kai kuriais Čikagos apylinkėse gyvenančiais jaunuoliais, kurie ruošiasi ateinančią vasarą važiuoti į Lietuvą savanoriškam darbui kai kuriuose organizacijos remiamuose centruose. Popietės dalyviai gal taip pat susipažins su viena ar kita nuostabią mezgėja, kurių tyliai atliktas rankų darbas nelieka spintose, o keliauja siuntinukais į Lietuvą ir spalvingai aprenkia Lietuvos vaikus.

Japonijos ambasadorė atidarė kimono parodą

ANTANAS SEIBUTIS

Specialiai „Draugui“ iš Lietuvos

Biržų muziejuje sausio 20-ąją atidaryta Masu Yamamoto kimono paroda. Biržų muziejininkai ryšius su Japonijos ambasada ir asmeniškai su ambasadore Miyoko Akashi užmezgė dar 2010 metų rugsėjo mėnesį, kada muziejaus Radvilų menėje įvyko klasikinės muzikos atlikėjų iš Japonijos Yoshiko Ieki (klavesinas) ir Mutsuyuki Motomura (išilginė fleita) koncertas.

Prieš tai Japonijos atstovai per internetą ieškojo įstaigos, turinčios klavesiną ir rado jį Biržų muziejuje „Sėla“. Ši paroda – tai užmezgto pažinties, kultūrinių ryšių tąsa.

Kimono – tradicinis japonų rūbas, dažniausiai siuvas iš šilko, T raidės formos kelius siekiantis chalat su labai ilgomis rankovėmis. Kimono dažniau dėvi moterys, nei vyrai. Vyrai jį velkasi tik per vestuves ir arbatos gėrimo apeigas. Visi japonų kimono yra tokio paties dydžio, tad moterys turi juos prisitaikyti. Kartu su apdaru žmonės apsijuosia labai platų diržą – obi.

Renginį pradėjęs Biržų muziejaus „Sėla“ direktorius Gintaras Butkevičius pristatė Japonijos nepaprastą ir įgaliojantį ambasadorę Lietuvoje Miyoko Akashi, jos pagalbininkę Haruko Seto. Sveikinamąjį žodį tarė ir Biržų savivaldybės meras Regimantas Ramonas.

M. Akashi gausiai susirinkusiems žiūrovams pasakojo, kad japoniško drabužio kimono audimo ir dažymo technika į Japoniją senovėje atkeliavo iš Kinijos ir Korėjos. Iš kinų drabužių palaipsniui atsirado kimono, kuris XIV–XV a. buvo jau plačiai paplitęs Japonijoje.

Vieno kimono audiniui reikalingi maždaug 3,000 šilkverpių vikšrų. Siūlai, išvynioti iš šilkverpių vikšrų kokonų, yra specialiai ruošiami ir dažomi natūraliu būdu, naudojant tuo metų laiku augančius augalus. Apie 1,200 siūlų yra sudedama į audimo stakles ir išaudžiamas 40 cm pločio ir 13 m ilgio audinys. Jis sukerpamas į 8 lygias dalis, iš kurių ir siuva-

mas kimono.

Parodos autorė Masu Yamamoto pradėjo kimono gaminti prieš 35-erius metus. 1982 m. jos austas kimono buvo atrinktas į Japonijos šiuolaikinę taikomosios dailės parodą. Vėliau ir daugiau jos darbų buvo atrinkta į įvairias žinomas parodas Japonijoje.

1993 m. imperatoriui ir imperatorienei sukurta dovana „Tosa-no-usho“ (Jūros potvynis Tosoje). 1997 m. meistrės darbo nuotrauka buvo išspausdinta ant vadovėlio viršelio. 2002 m. princui ir princesei sukurta dovana „Youwa“ (Saulėta taika).

Dabar M. Yamamoto yra viena iš žinomiausių tekstilininkių. Jos asmeninės parodos vyko ne tik Japonijoje, bet ir Vokietijoje, Turkijoje, Danijoje. Parodoje dar buvo rodomi Yoshiko Ogura kimono diržai – obi – bei kiti japonų tradicinio meno kūriniai.

Po oficialiosios dalies vyko japoniškos arbatos gėrimo ritualą, kurį atliko Haruko Seto ir aptarė Japonijos ambasadorė Lietuvoje M. Akashi.

Haruko Seto rodo arbatos gėrimo apeigas.

Japonijos ambasadorė Lietuvoje Miyoko Akashi (kairėje) pristato kimono diržą – obi.
Antano Seibučio nuotrauka

Marija Kriščiūnas, gyvenanti **Burlington, IA**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui“ ir 60 dol. auką. Esame Jums labai dėkingi.

Ben Serapinas, gyvenantis **Oak Lawn, IL**, pratęsdamas metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo laikraščiui 50 dol. Tariame nuoširdų ačiū.

Margumynai

Kodėl Danija yra vadinama pasauline vėžio sostine?

Danija yra vadinama pasauline vėžio sostine, nes kiekvienais metais apie 326 žmonėms iš 100,000 jos gyventojų nustatoma ši liga, praneša Telegraph.co.uk. Viena iš priežasčių, kodėl tiek daug danų serga vėžiu, yra ta, kad šios ligos nustatymo lygis šalyje yra labai geras, o tai reiškia, kad šios šalies gydytojai aptinka daugiau šios ligos atvejų nei kitų pasaulio šalių gydytojai.

Tačiau šią Pasaulio sveikatos organizacijos Pasaulio vėžio tyrimo fondo pateiktą statistiką veikia ir gyvenimo būdo veiksniai. Daugiau nei vidutiniškai Danijos moterų rūko. Taip pat šioje šalyje yra aukšti alkoholio vartojimo rodikliai. Abi šios

priežastys padidina vėžio vystimosi riziką.

Statistika rodo, kad šalyse, kuriose žmonių pajamos yra didelės, yra daugiau vėžiu sergančių žmonių, nei mažiau išsivysčiusiose pasaulio šalyse. Tarp 20 šalių su aukščiausiais vėžio rodikliais yra įvardinamos 13 Europos šalių, JAV, Kanada, Australija ir Naujoji Zelandija. Taip, iš dalies, gali būti dėl geresnio nustatymo išsivysčiusiose šalyse, tačiau turtingų šalių gyventojai yra labiau nutukę, vartoja daugiau alkoholio, mažiau mankština – o tai taip pat yra svarbūs veiksniai.

Delfi.lt

Krūtis vėžį skatina prasta mityba ir alkoholis

Remiantis nauju tyrimu, Didžiosios Britanijos moterims dėl jų nesveiko gyvenimo būdo yra dažniau nei kitose išsivysčiusiose šalyse nustatomas krūtis vėžys, praneša „Daily Telegraph“. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) surinkti duomenys rodo, jog Britanijoje atrandama daugiau mirtinos ligos atvejų nei Jungtinėse Valstijose, Australijoje, Vokietijoje ir Ispanijoje. Tik 10 iš 50 tyrėjų įvertintų šalių moterys dažniau susiduria su padidėjusia rizika susirgti krūtis vėžiu nei Didžiojoje Britanijoje.

Žinovai sako, kad dauguma iš 46,000 krūtis vėžio atvejų Britanijoje per metus būtų galima išvengti, jeigu britės mažiau gertų alkoholio, valgytų sveikiau ir sportuotų. Daugiau nei ketvirtadalis britė moterų, susirgusių krūtis vėžiu, nuo šios ligos miršta.

Profesorius Martin Wiseman, patarėjas medicinos ir mokslo klausimais Pasauliniame vėžio tyrimų fonde, atlikusiam naująją studiją, sako: „Mes žinome, kad žmonės didelių pajamų šalyse dažniau turi antsvorio, vartoja daug alkoholio ir

yra neaktyvūs. Kai pažvelgi į sąrašą, aišku, kad šiuos veiksnius atitinkančios šalyse paprastai atsiduria sąrašo viršūnėje.“ „Aukštas susirgimų skaičius Britanijoje, Danijoje ir kitose aukštų pajamų šalyse nėra neišvengiamas, ir gyvenimo būdo pakeitimai galėtų iš tikro sumažinti žmonių riziką“, – sakė profesorius.

Sarah Woolnough, organizacijos „Cancer Research UK“ politikos direktorė, pastebi: „Mes tikrai žinome, kad iki pusės visų vėžio atvejų būtų galima išvengti pakeitus gyvenimo būdą, pavyzdžiui, atsisakius rūkymo, išlaikant sveiką svorį ir mažinant alkoholio vartojimą. Žmonės taip pat gali sumažinti savo riziką valgydami sveiką, suderintą maistą, kuris turi daug ląstelienos, vaisių ir daržoves bei liesą ir nekeptą mėsą. Visi šie dalykai kartu su reguliaria mankšta ir vengimu degintis saulėje gali sumažinti vėžio riziką.“

Vis daugiau Britanijos moterų pataraisiais dešimtmečiais susergera krūtis vėžiu, kadangi yra pablogėjusių jų dietos, o alkoholio vartojimas tampa vis dažnesniu reiškiniu.

Delfi.lt

Nutukę vaikai savaitgaliais yra linkę ilgiau naktinėti

Remiantis neseniai paskelbtu tyrimo rezultatais, yra didesnė tikimybė, kad vaikai, kuriems yra leidžiama savaitgalio vakarais ilgai neiti miegoti, bus nutukę, praneša Telegraph.co.uk. Tyrimo metu buvo nustatyta, kad tie vaikai, kuriems savaitgalio vakarais yra liepiama eiti anksti miegoti, turi galimybę atsigrębti dėl miego, kurio jie negavo pakankamai per savaitę, ir dažnai būna lieknesni. Mokslininkų tyrimas buvo paskelbtas JAV žurnale „Pediatrics“.

Mokslininkai stebėjo 308 vaikus, kurių amžius buvo nuo 4 m. iki 10 m., matavo jų kūno masės rodiklį (KMI) ir tyrė jų miego būdus, naudodami riešo judesio daviklius. Per savaitę vidutiniškai vaikai miegodavo naktį po 8 valandas – mažiau nei yra patariama – ir tarp storesnių ir lieknesnių vaikų nebuvo pastebėta jokių reikšmingų skirtumų. Vis dėlto Čikagos universiteto mokslininkai nustatė, kad savaitgaliais nutukusių vaikų miegas būdavo trumpesnis ir neregul-

liarus.

Tų vaikų, kurie savaitgaliais miegodavo mažiau, sveikatos būklė buvo prastesnė. Jų insulino lygis buvo didesnis, o užsitęsusi tokia būklė gali lemti 2 tipo diabetą, blogo (LDL) cholesterolio lygis taip pat buvo didesnis, o C reaktyvaus baltymo lygis, siejamas su širdies ligomis vėlesniuose gyvenimo etapuose, aukštesnis.

Tyrimo autoriai nustatė: „Yra mažesnė tikimybė, kad nutukę vaikai savaitgaliais atsigrębs dėl miego trūkumo, o trumpesnės miego trukmės ir nepastovesnių miego būdų derinys yra susijęs su neigiamomis medžiagų apykaitos pasekmėmis.“ Manoma, kad miego trūkumas lemia padidėjusią grelino, skrandyje gaminamo hormono, gamybą ir sumažėjusį hormono leptino išsiskyrimą riebalinėse ląstelėse. Nustatyta, kad per daug grelino ir per mažai leptino lemia didesnę apetitą.

Delfi.lt

A † A
ANTANAS ASTRAUSKAS

Mirė 2011 m. sausio 23 d. savo namuose, sulaukęs 88 metų. Gyveno Oak Lawn, IL. Į JAV atvyko 1949 m.

Gimė Šakiuose, Lietuvoje.

Nuliūdę liko: sūnus Jonas su žmona Mariane, dukterė Jūratė ir vyras Gerald Hughes, anūikai Gabija, Jerry ir Kristina.

A. a. Antanas daug metų dirbo inžinieriumi Sargent-Lundy ir Northrup Corp.

Velionis bus pašarvotas trečiadienį, sausio 26 d. nuo 3 v. p. iki 9 v. v. Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 S. Soutwest Hwy (7700 W.), Palos Hills, IL.

Atsiveikinimas įvyks ketvirtadienį, sausio 27 d. 9 val. ryto Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Čikagoje, Marquette Park, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą.

Po Mišių a. a. Antanas bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. David Gaidas, tel. 708-974-4410
arba www.palosgaidasfh.com

„Kai siela atsiskyrimo valandoje yra Dievo malonės kupina, tai mirtis nėra gyvenimo pabaiga, o tik naujo, geresnio gyvenimo pradžia“ – šv. Augustinas

Mielam bičiuliui ir draugui

A † A
VYTUI STAŠKUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo žmonai ANGELEI, dukrai RITAI, sūnums EDŽIUI ir RIČARDUI, ir jų šeimoms.

Kartu su jumis liūdi

Juozas ir Reda Ardžiai, Ramutė Čepulienė,
Danutė Dundurienė, Aniceta Giedraitienė,
Stasė Kazlauskienė, Jadvyga Kliorienė,
Irena Laurinaitienė, Bronė Mainelienė,
Vladas ir Gražina Plečkaičiai, Marytė Puškorienė,
Aleksandra Razgaitienė, Vacys ir Onutė Rociūnai,
Irena Rydelienė, Elena Šarkauskienė,
Eufemia Steponienė, Julia Vencienė,
Elvyra Žemaitienė

KAM PARDUOSIME LIETUVOS ŽEMĘ?

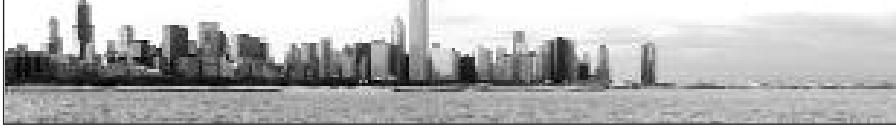
Atkelta iš 3 psl. o valstybė išlaiko teisę paimti žemę visuomenės reikmėms ir netgi ją nacionalizuoti, kaip ir visur kitur pasaulyje“, – teigė Mozeris.

Stambaus Lietuvos ūkininko Česlovo Petruškevičiaus teigimu, tas trejų metų laikotarpis, kurį Lietuva turi galimybę išsiderėti, būtų labai svarus indėlis, stengiantis kelti šalies ūkių pajėgumą varžytis su ES zonos žemės ūkiais. „Mes dalyvaujame įvairiose ES paramos programose, kadangi visur tų pinigų reikia, jei norime būti pajėgūs varžytis. Jeigu tuos trejus metus atidėtų, tai mes per šį laikotarpį būtume stipriai modernizavę savo ūkį, o tada ir mes galėtume žemę įsigyti brangiau bei plėsti savo valdas, tačiau dabar tai padaryti yra praktiškai neįmanoma“, – aiškino Petruškevičius.

Rašytojas Romas Sadauskas pažymėjo, jog niekada anksčiau Lietuvos teritorija dar nebuvo tokia didelė, kaip per šį nepriklausomybės dvidešimtmetį, kai mes vienu metu turime Klaipėdą, Vilnių ir Druskininkus, todėl mes privalome žemę tvarkyti ir puoselėti itin protingai. „Tas draudimo pratęsimas trejiems metams tėra laikinas sprendimas, problemos atstūmimas. Ką mes darysime po tų trejų metų? Širdimi jaučiu ir noriu, kad ta žemė priklausytų tik lietuviams, bet savo proto daleytemis jaučiu, kad tai, jog mes taip bijome, yra nenormalu. Žinau jaunų žmonių, kurie brangina tą žemę kaip savo tėvų palikimą, tačiau tokių tėra mažuma“, – sakė Sadauskas.

Parengė Tadas Valančius
Elta

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Socialinių reikalų skyrius** Lemonte maloniai kviečia į filmų popietę. Sausio 26 d., trečiadienį, 1 val. p. p. bus rodomas dokumentinis filmas „Saldutiškis“ (Utenos rajonas) iš ciklo „Mūsų miesteliai“. Filmai rodomi PLC skaitykloje.

◆**Sausio 27 d. 8 val. r., sausio 29 d. 4 val. p. p.** ir sausio 30 d. 10:30 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios Palaimintojo Jurgio Matulaičio garbei. Sausio 29 d. Mišiose dalyvaus vokalinis ansamblis „Anima“, vadovaujamas muziko Ričardo Soko, seselės vienuolės iš Lemont. Po šv. Mišių aktoriai Apolonija ir Petras Stepovaničiai skaitys ištraukas iš arkių vėspų užrašų.

◆**Sausio 29 d., šeštadienį, 9 val. r.** Pasaulio lietuvių centro Fondo salėje apie susižeidimus darbe ir kitų skausmų diagnozę kalbės daktaras Jonas Prunskis, MD ir advokatas Vytas Mockaitis. Daugiau informacijos gausite paskambinę Illinois Pain Institute tel.: 630-748-3300.

◆**Sausio 29 d., šeštadienį, JAV LB Waukegan – Lake County apylinkė „Center Club“, 200 W. Golf Rd., Libertyville, IL 60048, patalpose** organizuoja sporto vakarą. Pradžią 7:30 val. v. Daugiau informacijos suteiks Gediminas tel. 847-362-8675.

◆**Jaunimo centro (JC) Moterų klubas** kviečia visus sausio 30 d. po 10:30 val. r. šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje ateiti į JC kavinę, kur klubo narės vaišins mieliniais blynais ir pačių virta obuoliene.

◆**Sausio 30 d., sekmadienį, PLC** didžiojoje salėje bus pristatyta organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ 2010 m. veiklos ataskaita ir pranešimas apie 2011 m. planus. Organizacija remia 11 Lietuvos pomokyklinių dienų centrų ir laikinųjų globos namų, kuriuos lanko rizikos grupės

šeimų jaunimas. Visuomenė kviečiama dalyvauti. Pradžią 12:15 val. p. p.

◆**Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos salėje** sausio 30 d., sekmadienį, po lietuviškų Mišių įvyks Brighton Park Lietuvių Bendruomenės narių metinis susirinkimas.

◆**Šeštadienį, vasario 12 d., 6 val. v.** Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, vyks pianisto Petro Geniušo labdaros koncertas. Rengia Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“.

◆**Vasario 13 d., sekmadienį, JAV LB Waukegan – Lake County apylinkės valdyba** 3 val. p. p. kviečia į Wilmot Mountain, 11931 Fox River Rd., Twin Lakes, Wilmot, WUI 83181, slidinėti. Už slidinėjimą mokėsite pusę kainos. Atvykstančius prašome atsivežti maisto bendram stalui. Daugiau informacijos suteiks Gediminas tel. 847-362-8675.

◆**Montessori mokyklėlė „Žiburėlis“** priima vaikus nuo 3 iki 6 metų. Veikia rytinė ir popietinė pamainos. Vaikai ją gali lankyti tris, keturias ar penkis dienas per savaitę. Vaikai auklėjami lietuviška bei montesoriška dvasia. Klasėje kalbama tik lietuviškai. Atvirų durų diena mokyklėlėje vyks šeštadienį, kovo 12 d., nuo 9 val. r. iki 11 val. r. Kviečiame apsilankyti.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Ovidijaus Vyšniausko koncertas** vyks kovo 5 d., šeštadienį, 8 val. v. Lenkų kultūros fondo salėje (177 Broadway Clark, NJ 07066). Daugiau informacijos suteiks Žilvinas el. paštu zilvis_bublis@yahoo.com arba tel. 732-713-5108.

◆**2011 metų stovyklavimo Neringos stovykloje** datas jau galite rasti tinklalapyje www.neringa.org. Prašome atkreipti dėmesį į pasikeitimus tvarkaraštyje.

Malvina Klivečkienė, gyvenanti Woodhaven, NY, atsiuntė „Draugui“ dosnią 500 dol. auką ir mums rašo: „Tegu Jums neprisinga kantrybės ir jėgų toliau dirbti tą visiems lietuviams reikalingą darbą. Auką skiriu paremti literatūros spaudos darbą“. Labai ačiū Jums už dosnią paramą ir linkėjimus.

2010 m. pabaigoje Ateitininkų namuose (Lemont, IL) vykusioje biblijinėje stovyklėlėje vaikams paskaitėles skaitė tėvas Antanas Saulaitis, SJ.

Dainos Čyvienės nuotr.

Prezidento ALEKSANDRO STULGINSKIO gimimo metinių minėjimas vyks sekmadienį, vasario 6 d., 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje (14911 127th St., Lemont, IL).

Garbės viešnia – Prezidento dukra dr. Aldona Juozevičienė su šeima. Programoje – Juozas Polikaitis, Stasė Petersonienė bei dr. Aldonos Juozevičienės asmeniniai prisiminimai. Meninę programą atliks Dariaus Polikaicio vadovaujamas vyrų oktetas. Į iškilios Lietuvos asmenybės gimtadienio šventę, prisiliesti prie dalelės Lietuvos istorijos, visus maloniai kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

Aleksandras Stulginskis

Aniceta Januška, gyvenanti Milton, MA, pratęsė „Draugo“ metinę prenumeratą bei atsiuntė 50 dol. auką, o taip pat atsidėkodama už kalėdinius atvirukus ir kalendorių paaukojo 100 dol. Ačiū, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

Žiemos smagumai.

Dainos Čyvienės nuotr.

„Draugo“ knygynėlyje

„Aleksandrynas“

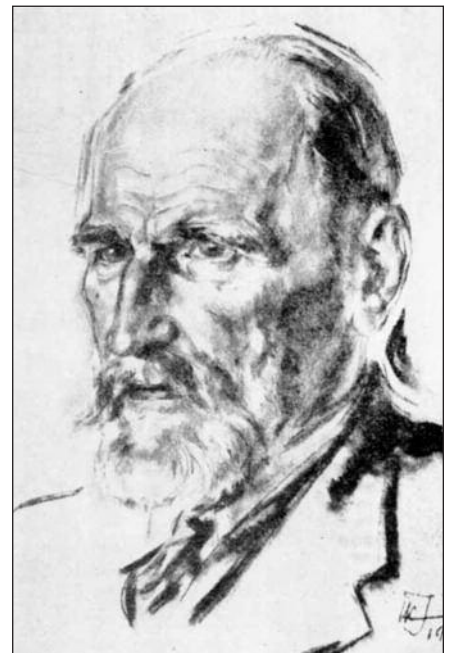
„Aleksandrynas“ – 3 tomų lietuvių rašytojų, rašiusių nuo 1475 iki 1865 m. bibliografijos, išleistos 1960 m., 1963 m. ir 1965 m. Čikagoje, sudarytas Vaclovo Biržiška.

Vaclovas Biržiška (1884 m. gruodžio 2 d. Viekšniuose – 1956 m. sausio 3 d. Waterbury, JAV) – kultūros istorikas ir politinis veikėjas, teisininkas, teisėtyrininkas administratyvistas, Lietuvos universiteto profesorius, Teisės fakulteto dekanas, Administracinės teisės katedros vedėjas.

„Dėl lietuviškos knygos eičiau nors į patį pragarą...“, – yra pasakęs V. Biržiška, tad nenuostabu, kad, turėdamas daugybę pareigų, jis daug nuveikė ir tyrinėdamas lietuviškąją raštiją.

„Aleksandrynas“ yra vertingas įnašas į lietuvių kultūros istorijos tyrinėjimą. Jame ne tik rasite daugybę senųjų lietuvių autorių bei rašytojų pavardžių ir svarbiausių biografinių duomenų, bet ir juos liečiančius literatūros ir dokumentų sąrašus. Knygos ypač vertingos lituanistinių mokyklų literatūros mokytojams, norintiems sužinoti apie beišnykstančių laiko prieblandoje mūsų tautos rašytojų kūrybą.

„Draugo“ knygynėlyje galite įsigyti visus tris knygos tomus. Visų

Vaclovas Biržiška

tomų kaina – 20 dol. Jas galima įsigyti paštu, pridėdant 9,75 proc. mokesį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2,5 dol. siuntimo mokeskis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L. A.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500